

SAN JUAN

Jesucristo ikábo yoikin Juanman wishaa

Diossen joi joni baneta

¹ Nete joniamatianbira, ja joi ibo Cristo moa jaa iká iki, jara iká iki Dios betanbi, itan jabiribi iká iki Dios.

² Jara peokootiainoaxbi Dios betan iká iki.

³ Jákopíresa Diossen jatíbi jawékibo jonia iki, jan ayamaara jatíbi jawékibo yamakeanke.

⁴ Jaibaresa iká iki jan jati, jatian jan jatira iká iki, jan jatíbi nato netemea jonibo tenaa joé.

⁵ Ja joékanra yamé meranxon jakonma jawéki akanaitian jato tenaxon jishtiakai. Jato jaskáakin tenaketian nokaakaskinbira jonibaon atipanyamakana iki.

⁶ Westíora jonira jakatiai jawen jane jato *bautizanaí Juan, jara Diossen raana iki,

⁷ janbishaman oinxon onanna iketian, ja joékiriakin jato yoixon onanmanon ixon. Jatian jaskáakin jan jato yoiabo ninkáxon onantaanan ikonhakanti kopí.

⁸ Jaskara ikaxa, Juan iamaa iki ja joé, jara ja joékiriakin yoixon jato onanmati kopí raana joáres iká iki.

⁹ Jatian ja ikon joé jan jatíbi nato netemea jonibo tenaira, moa nato neten joibi iká iki.

¹⁰ Jara nato main joáx jonibo xaran jakatiai. Já meranxon Diossen nato nete jonia ikenbira, nato netemea jonibaon onanyamareskana iki.

¹¹ Jara joá iki jawen kaibo judíobo shinan, ikaxbi jabaonra biamakana iki.

¹² Ikaxbi jan biábo itan jan ikonhabora, Diossen bake itiaikin jato imaa iki.

¹³ Jaskáakin jato imaara, jaton rekenbo Diossen bake iká kopí iamaa iki, jainxon yoranson bakeakanamaboribi iki, nin jatonbinix keentaanan ikanamaboribi, jabora iká iki Diossenbi jato jaskara imaa ikana.

¹⁴ Ja joi ibo Cristora, noa keska joniribi iká iki, itan nooxaran jakatiai, jawen koshi shinanra non oinna iki, jabicho jawen bake iketian, jawen papan menia koshi shinan, jara iká iki ani noimisti shinanya itan ikon jawékibores yoiai.

¹⁵ Nato jonikiriakin jato yoiira iká iki nashimamis Juan neskati: “Nato joni riki ja yoikin en mato ayantana, ja chiní joáira ea xewina kikin iki, ea jamaatianbi japari japaoni ikax”, iki.

¹⁶ Jatíbi já jayata ani jawékiainoara, non jatíxonbi jaibakea icha jakon jawékibo bia ixonbi, non bi-boresa iki.

¹⁷ Moisés meranxonra noa Diossen jawen esébo onanmaa iki; ikaxbi Jesucristo meranxonra noa onanmaa iki, jawen ikon joibo itan noa jaskáakin noiabo.

¹⁸ Tsonbira jawetianbi Dios oinyosma iki, ikaxbi jawen jabicho Bake jabi Dios ixon, itan jawen Papa betanbi ikax jabé yoyo iki jaa ixonra noa onanmaa iki, jawekeskarin Dios ixon.

*Jato bautizanai Juanman Jesúskiriakin jato yoia
(Mt. 3.11-12; Mr. 1.7-8; Lc. 3.15-17)*

¹⁹ Neskáaraa iki Juan; ja *sacerdotebo betan ja Dios rabiti xobo meran teetai *Levitabo akí, ja Jerusalénhainxon Judío koshibaon, tsoarin ja ixon yokáti raana jaiba bexon yokákanontian.

²⁰ Jaskáakin yokákana jan jato onantiakin yoia iki: —Eama riki, ja Cristo —akin.

²¹ Jatian yokáribikana iki: —¿Jatian tsoakayarín mia? ¿Profeta Elías? —akin. Jabi Juanman jato yoia iki: —Eara jama iki—akin, jabi yokáboreskana iki: —Jaskara ikaxki, mia iki ja *Profeta joti yoikatikanai —akin. Jatian Juanman jato yoia iki: —Eara jama iki —akin.

²² Jatian jabaon yoikana iki: —¿Tsoakayarín mia? Noa jan raanabo non jato yooi katira jake ¿Minbixki mia jawe keska oinmeetai noa yoiwe? —akin.

²³ Jatian Juanman jato yoia iki: —Ea riki, ja jain joni jayamainkoniax: ‘Bai benxoakanai keskáakinribi, maton shinanbo benxoakanwe maton Dios binon’, iki saí ikai, ja *Profeta Isaíassen yoipaoni keská —akin.

²⁴ Ja jaskáakin Juan betan yoyo inon ixon *fariseobaon jato raana bekanabaon,

²⁵ yokákana iki: —Jaskara ikax miama iki ja Cristo, itan Elíasmaribi, jainoax noa jaon manata *profetamaribi, jatian ¿Jawekopiki min jato *bautizanai? —akin.

²⁶ Jatian Juanman jato yoia iki: —Enra onpaxenres jato *bautizanai. Ikaxbi jaráke westíora mato xaran, jara maton onanyamake.

27 Jara epekáo joái, jaskara ikaxa ea jawemabishoko ikax jawen zapato risbitanibobi choroxonti jisáma iki —akin.

28 Jatíbi neskarabora winota iki, ja Jordán wean keiba iká Betaniain. Jainxon, jato Juanman bautizapachoainko.

Jesús Diossen Cordero

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11; Lc. 3.21-22)

29 Nete xabáketianra, Jesús jakiriti joaitian Juanman oinna iki. Jainxon jato yoia iki: “¡Oinkanwe, já riki ja Diossen *Cordero jan jatíbi jonibaon ocha jato soaxonti!”

30 Já yoikinra en mato aká iki: ‘Epekáora joái westíora joni; jara ea xewina kikin iki, ea yamaatianbi japari japaoni ikax’, akin.

31 Jaskáakin mato yoikinbira enribi ja joni onanyamaa iki, tsoarin ja iki ixon. Ikaxbi jabira en jato onpaxenres jato bautizanbea iki, jaskáaxon *Israel jonibaon ja onankanon ixon”, akin.

32 Jainxon Juanman jato keshanribia iki neskáakin: “Enra aká iki oinkin ja Diossen Shinan xotó keska joáx Jesussenbi yakátoshiketian.

33 Enribira ja onanyamaparia iká iki, tsoarin já ixon. Ikaxbi en jato bautizanon ixon, ea jan raantonra ea yoia iki: ‘Tsokiki ja Diossen Shinan joáx yakatai min oinnai; ja riki Diossen Shinanman jato *bautizanai’, akin.

34 Enbishamanra oinna iki jaskara kopíra en yoiai, ja Jesús riki ikon Diossen Bakekon ixon”, akin.

* **1:29** Ja Diossen *Cordero iki iká riki, jatíbi jonibaon ocha kopi Cristo mawáti iketian yoii iká.

Jabopari jaonmea onannaibo itiaikin Jesussen jato bia

³⁵ Jatian nete xabáketian, jain iibatainko Juan jakiribi iribaa iki, jaonmea onanai rabéya.

³⁶ Jainxon Jesús kawanaitian oinxon, Juanman jato yoia iki: —¡Oinkanwe, oa riki ja Diossen *Cordero! —akin.

³⁷ Jatian Juanman jato jaskáakin yoia ninkatax; jawen joni rabé Jesús kaai chibani kabékona iki.

³⁸ Jaskati ja chibani bokanai ointaan bechi-akekainxon, jato yokata iki: —¿Jaweki maton benai? —akin. Jato jaskáaketian yoikana iki: —Maestró, ¿Jaweranorin mia jaa? —akin.

³⁹ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Oinni bekanwe —akin. Jato jaskáa boxon oinkana iki jain jaa. Jaskatax jabébi jain iibaikana iki, jatian iká iki moa yantan.

⁴⁰ Ja Juan yoii ikaitian ninkáxon, jan Jesús chibana westíoranin jane iká iki Andrés. Simón Pedron wetsa.

⁴¹ Ja Andrésra kaa iki, wetsa jawéki akamabi jawen wetsa Simón benai. Kaxon nokoxon yoia iki: —Ja Diossen katota Bakera non merabeiranke —akin.

⁴² Jaskáakin yoixon Andrésen jawen wetsa Simón Jesúsriba ioa iki. Jatian kaketian jainbikon oinxon Jesussen neskáa iki: —Mia riki Simón, Jonassen bake; ikaxbi min janera ikai Cefas —akin (Ja iki Pedro iki iká).

Jesussen Felipe betan Natanael kenaa.

⁴³ Jatian moa nete xabáketian, Galilea main kanoxon shinanna ikax, Jesús kaa iki. Kakin Felipe nokoa iki, jainxon yoia iki: —Ea chibanwe —akin.

⁴⁴ Ja Felipe iká iki Betsaida jemankonia. Jatian ja Andrés betan Pedro iká iki ja jemamearibi.

⁴⁵ Jaskataxa Felipe kaa iki Natanael benai. Kaxon yoia iki: —Ja yoikin, Moiséssen jawen esé kirika meran wishani, itan ja yoikinribi *profetabaon wishanira non nokobeiranke, ja riki Jesús, Nazarethainoa Josekan bake —akin.

⁴⁶ Jatian Natanaelnin yoia iki: —¿Imenyati atipanke ja Nazaret jemameax noa jan jakon jawéki bexonti joni pikoti? —akin. Jaskataitian Felipen yoia iki: —Minbishamankaya oinni jowé —akin.

⁴⁷ Jatian ja Natanael jaiba nokoti kaaitian, Jesusen jato yoia iki: —Jainra westíora joni joái, ja riki ikonshaman *israelita, jara jawetianbi jansoi yoyo iamai —akin.

⁴⁸ Jatian Natanaelnin yokata iki: —¿Jaweranoaki min ea onanna iki? —akin. Jatian Jesusen yoia iki: —Enra mia oinna iki, ja Felipen mia nokoxon yoiamatianbi. Ja higuera jiwi naman mia yakáketian —akin.

⁴⁹ Jatian Jesusen jaskáa, Natanaelnin yoia iki: —¡Maestro mia riki ja Diossen Bake, mia riki ja Israel jonibaon apo! —akin.

⁵⁰ Jaskáaitian Jesusen yoia iki: —¿Ja higuera jiwi naman mia yakata oinxonra en mia onanna iki, akin en mia akárespa riki min ea ikonhai? Jaskara ikenbira, nato bebonbires ani jawékibo min oinnoxiki —akin.

⁵¹ Jainxon jato yoiribia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, matonra nai chopeta oinnoxiki, itan ja Diossen ángelbo, ja jonin Bakeki beax jakiribi boribai, ikaitian —akin jato aká iki.

2

Peokin Jesussen ratéti jawéki aká

¹ Jatian ja kimisha nete itin Galilea main iká Caná jemanko, wanoti fiesta iká iki, jatian Jesussen titaribi jain iká iki.

² Jatian ja wanotiainko jaribi chanikana, jaonmea onannaiboyabi Jesús jain iká iki.

³ Jatian moa xea xeakanainbi vino keyota iki. Jaskati moa vino keyota oinxon jawen titan Jesús yoia iki: —Moara vino keyóke —akin.

⁴ Jatian Jesussen yoia iki: —Ainbó ¿Jaweatiki min ea neskara yoiai? En jaskara ati horara nokotamapari iki —akin.

⁵ Jaskáakin jawen baken yoia, jawen titan joxon jan jato jawékiamaiibo jato yoia iki: —Jatíbi mato jan ati yoiaitian, akanwe —akin.

⁶ Jatian jain iká iki sokota makan chomo, judíobo Dios rabii tsinkítiaín boax Dios bebon jakon inox jan onpax akáx chokikanai. Ja chomobaonra weitai iká iki, posaka chonka, iamaax pacha litro onpax.

⁷ Jainxon Jesussen jan jato jawékiamaiibo yoia iki: —Nato chomobo onpax bochoakanwe —akin. Jato jaskáa, ja chomobo onpax bochoakana iki.

⁸ Jainxon jato Jesussen yoia iki: —Rama ichama weaxon, jan jato ikinnai koshi boxontankanwe —akin. Jato jaskáa boxonkana iki.

⁹ Jaskáaxon jan jato ikinnaitonin tanaa iki, ja onpax vinoa jaweranoa bekanarin ixon onanxon-mabi. Ja yonotibaonres onankana iká iki, jabaon onpax bexon nachita ixon. Jaskáaxon jan jato ikinnaitonin ja wanoai joni kenaa iki.

¹⁰ Jainxon yoia iki: —Jatíbi jonibaonra akai iki rekenpari jakon vino jato xeamakin, jatian ja chanikana beabaon moa icha xekana pekáora akanai, ja kopímatani vino jato xeamakin; Ikaxbi minra ake ja jakon vino ramakamanbi benxoakin —akin aká iki.

¹¹ Nato jawékira iká iki ja Jesussen reken peokin, ja Galilea main iká Caná jemankoxon, ja oinxon onanti ratéti jawéki aká. Jaskáaxon jawen atipana koshi jato oinmaara, jaonmea onannaibo ja ikonhaax bebonbires jaki koshikana iki.

¹² Neskarabo winota pekáora moa Jesús Capernaúmhain kaa iki jaonmea onanaiboya. Jatian jawen titaribi jato betan kaa iki, jainoax jawen wetsaboribi bokana iki, boax jaweti neteres jain ikana iki.

Dios rabiti xobo Jesussen jakonhaa

(Mt. 21.12-13; Mr. 11.15-18; Lc. 19.45-46)

¹³ Jatian iká iki moa *Pascua iti ochóma, ja judíobaon fiesta. Jaskara iketian jaonmea onannaiboyabi Jerusalénhain Jesús kaa iki.

¹⁴ Jain kaax nokotaanan, Dios rabiti xobonko kaxon jato nokoa iki, jainoax waka bene maroaiibo, oveja maroaiibo, xotó inabo maroaiiboribi, itan jainxon jato koríki cambiaxonti akax yakákanaboribi.

¹⁵ Jaskakanaibo jato oinxon, risbí bixon, Jesussen rishkitiaa iki. Jaskáaxon ja maroaibo, jaton wakabo, itan jaton ovejaboyabi jatíbi jokonha iki. Jainxon ja koríki jato cambiasonaibaon mesaboribi weranaanxon koríkibo main jato saa akanana iki.

¹⁶ Jatian ja xotó ina maroaibobiribi jato yoia iki: —¡Natobo keyo jokonhakanwe! ¡Nokon Papan xobo, jainoax jawékinin maroti xobo ayamakanwe! —akin.

¹⁷ Jato jaskáaitian oinxon, jaonmea onannaibaon shinanrikana iki, ja Diossen kirika meran neskáakin wishaa: “Ja min xobo meranxon jaskátima ikenbi akanai oinnaxa nokon shinan meran ea tiritai keská iti iki”, iki iká.

¹⁸ Jatian judío koshibaon, yokáribikana iki: —¿Jawe jawékiki min noa oinmai, jaskáaxon min koshi shinanman aká non onannon ixon? —akin.

¹⁹ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Nato Diossen xobo ras akanwe, kimisha neteres en jakiribi aríbanon —akin.

²⁰ Jato jaskáaketian, judío koshibaon neskáakin yoikana iki: —Chosko chonka sokota baritia senenra akana iki, nato Dios rabiti xobo jankenhakin. Jatian ¿Minki atiki, kimisha neteres jakiribi aríbakin? —akin aká iki.

²¹ Ikaxbi ja xobo yoikin ayamaa iki Jesussen jato jaskákin. Jara iká iki jawen yorabi yoikin jato aká.

²² Jatian moa mawataxbi jiria pekáoparires, jaonmea onannaibaon shinanna iki, ja yoyo iantana joibo. Jatianpari onanxon ikonhakana iki, ja wishakan yoiai joibo itan Jesussen jato yoia joi-boribi.

Jesussenra jatíbi jonibaon shinan onanke

²³ Jatian Jerusalénhain ixon, ja *Pascua fiestatian ratéti jawékibo Jesussen akaitian oinxonra, ichaxon ikonhakana iki.

²⁴ Ikaxbi Jesussen jato ikonhayamaa iki jaskatibo yoyo ikanainbi, jatíbi jaton shinanbo onanna ixon.

²⁵ Jara maxkáyamaa iki jawekeskaki jonibo ikanai ixon wetsabaon yoitinin, moa janbi jonibaon shinan kikinakin onanna ikax.

3

Jesús betan Nicodemo

¹ Westíora *fariseora jaa iki, Nicodemo janeya judíobaon koshiribi.

² Ja jonira westíora yamé Jesús betan yoyo iki kaa iki. Kaxonra Jesús neskaa iki: —Maestró, noa axeanon ixon mia Diossenbi raana joára non onanke; tsonbira min akai keskáakin ratétibo ati atipanyamake, ja Dios jato betanma iketian —akin.

³ Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —Ikonshamanra en mia yoiai, ja benati pikóyamaitonra, jawekeskaxonbi Diossen nai nete ointi atipanyamake —akin.

⁴ Jatian Nicodemon yokáribia iki: —¿Jawekeskataxmein noa iti iki benati pikoribii neskara yosi ikaxbi? ¿Noamein iti iki yosixbi non titan chixana meran jikii, jakiribi pikonox? —akin.

⁵ Jaskáaketian Jesussen Nicodemo yoia iki: —Ikonshamanra en mia yoiai, jaweratoki jene meranoax pikóyamai, itan ja Diossen Shinanman imaa

shinan meranribi pikóyamai, jara Diossen nai netenko jikiti atipanyamake.

⁶ Ja jonin aká pikota bakera ja keska joniressibi iki. Ikaxbi ja Diossen Shinanman imaara, jawen shinan meran moa bená joni iki.

⁷ Jaskara iken: ‘Jatíbira benatipari pikókanti jake’, akin en mia aká ratéyamawe.

⁸ Ja niwera payatai jawen kenaobiribi, ikaxbi ja xoo ikai ninkákinbi min onanyamaresai; jaweraokeaxki beai itan jaweraoki boai ixon. Jaskararibi riki jatíbi ja Diossen shinanman, imaa jaton shinan meran benati pikotabo —akin aká iki.

⁹ Jainxon Nicodemon yokáribia iki: —¿Jawekeska jawéki yoikasirin nato? —akin.

¹⁰ Jatian Jesussen yoia iki: —¿Miakaya ja *Israel jonibo axeai ixonbiki, ja en mia yoiai jawékibo min onanyamaa?

¹¹ Enra mia pontéshaman yoiai; ja non onannabora noa yoyo ikai itan nonbishaman oinnaboribira non mato yoiai. Ikaxbira maton noa ikonhayamai ja non mato yoiaibo.

¹² Jatian ja nato netemea jawékibo en mato yoiaitian ea ikonhayamakinra, jawekeskaxonbi ja naikanmea jawékibo en yoiaitian maton ea ikonhati atipanyamake.

¹³ Tsoabira jawetianbi naikan kaa yamake, ja jonin Bakeresiki ja naikanmeax joá.

¹⁴ Moiséssenra aká iki, janbi yami ronoataan jiwín axon, jain joni jayamainkoxon jato chankanxonkin, jaskáakinribira ja jonin Bake jiwín axon bochiki chankankanti jake.

¹⁵ Jatíbi ja ikonhax jaki koshiaibo, jatíbitian jati neteya iti kopi.

Diossen jatíbi nato netemea jonibo noia

¹⁶ Akonbireskin nato netemea jonibo noixonra, jawen jabicho bake jato Diossen menia iki, jatíbi já ikonhaibo, mawáyamai jatíbitian jati neteya ikanon ixon.

¹⁷ Nato netemea jonibo masá tenemati kopíra ayamaa iki, Diossen jawen bake nato neten raankin. Janra raana iki, jan akinnaton nato netemea jonibo kishpinmeekanon ixon.

¹⁸ Jaweratonki Diossen Bake ikonhaa, janra moa masá teneyamai. Ikaxbi jaweratonki ikonhayamai, jara moa masá tenetiain iki; Diossen jabicho Bake ikonhayamaa kopí.

¹⁹ Ja ikonhayamaibora moa masá tenetiain iki; jatian jakonma jawékibores akí jakanabo ixonra, ja joé joxon jato tenaketian, ja joé omisi yamé meranres ikana iki.

²⁰ Jatíbi ja jakonma jawéki akí jaabaonra, ja joé kikinbiresakin omisai, jaskara kopíra ja joé pataxkashamakanai, jaton jakonma akaibo jato jishtiaxonaketian.

²¹ Ikaxbi, ja ikon join yoiai keskatires jakanabaonra, joé pataxkanai jato tenanon ixon, jaskáaxon jatíbi ja Diossen keena keskábores akanaibo oinkanti kopí —akin aká iki.

Jato bautizanai Juan jakiribi Jesús kiriti yoyo ika

²² Jaskata pekáo Jesús jaonmea onannaiboyabi Judea main kaa iki; kaax jawetio basi jato betan jain iká iki. Jatian jain ikai kamanpari jato Diossen janenko nashimaa iki.

²³ Jatian Juanribi iká iki, ja Salim iká ochóma Enónhainxon jato bautizani, jain icha onpax jake-tian. Jaskara kopí jato bautizanon ikax jain bokanketian, jato imaa iki.

²⁴ Neskarabora winota iki Juan cárcel meran akanamapari inontian.

²⁵ Ikaxbi ja Juanmamea onannaibo betan, westíora judíora, koshi join iananani peokookana iki, jaskatax ja Dios bebon jakon iti yoi.

²⁶ Jaskataxa jaonmea onannaibo Juanhiba bokana iki, boxonra neskáakin yoikana iki: —¿Minki shinannai ja Jordán keiba miibetan iantana joni? Ja yoikin min noa ayantana, ramara jaribi jato bautizani iitai, jakopíra ichaxon já chibankanai —akin akana iki.

²⁷ Jaskáakanketian Juanman jato yoia iki: — Diossen jato shinan meniamara, tsonbi jawen shinanmanbi jato jaskáati atipanyamake.

²⁸ Matonbira ea ninkata iki eama riki ja Cristo, eara jakiriakin jato yoiti Diossen raanares iki, akin en jato akaitian.

²⁹ Ja wanotiainkora, ja wanoai joni iki ja jan biai ainboya, jatian ja wanoai joni jabé kikin rae-nanaira, jato betan jain ixon jawen joi ninkatax raroai; Jaskaribiira ea ikonbiresi raroai, ichaxon ja Cristo ikonhakanai maton ea yoiai ninkatax.

³⁰ Ja jonira jatíbiain kikinni ninkakaati jake, ja-tian eabiribira moa ninkakatima iki.

Cristo riki ja naikanmeax joá

³¹ Ja naikanmeax joá Jesussiki jatíbi jonibo xewina kikin joni. Jatian ja nato mainmeabora

nato mainmea biribi iki, jaskara kopíra nato mainmea jawékibores jabaon yoiai. Ikaxbi ja naikanmeax joá riki jatíbi jato xewina kikin joni.

³² Jaskara kopíra jan akai ja naikanxon oinna, itan ninkata jawékibo jato yoikin, ikaxbi jan jato yoiai joibo, tsonbi ikonhayamakanai.

³³ Ikaxbi jaweratonki ikonhaai, janra noa onanmai ja Diossen yoiaibo riki ikon ixon jan onanna.

³⁴ Jaskáakin Diossenbi raana joá ixonra, Diossen joibores yoiai, Diossenbi ayorabireskin jawen shinan menia kopí.

³⁵ Papa Diossenra jawen bake noike, jaskara kopíra jawen atipana koshi menixon, jatíbi jawéki jawen mekenman jenea iki.

³⁶ Jaweratobaonki ja Diossen Bake ikonhaai, jabora moa jatíbitian jati neteya iki. Ikaxbi, jaweratoboki ja Diossen Bake ikonhatinin keenyamabiresai, jabora jati neteoma inóxiki, jaskara kopíra moa Diossen jato akonbireskin castigantiresbo iki —akin aká iki.

4

Jesús betan Samariainoa ainbo

¹ *Fariseobaonra yoikanai ninkaxon onankana iki, ja Jesussen jaonmea onannaibo itiakin jato biboresai, itan Juanman jato imai bebonbiresibi jato bautizanai.

² (Jesussen jato bautizanainmabira ikana iki jaskati, jaonmea onannaibaonreskaya jato imainbi).

³ Jatian moa jaskara onannax, Judea mainmeax moa Jesús Galileanko karibaa iki.

⁴ Jatian jain kaai, Samaria mainbi winókaini kati iká iki.

⁵ Janbi kaax ja Samaria main iká Sicar jemanko nokokana iki, ja Jacobnin jawen bake José mai iboamani ochóma.

⁶ Jainra iká iki ja Jacobnin pozo, jain kaaxa paxkinax Jesús yakata iki. Jatian iká iki moa bariapan ikibi.

⁷ Ja Jesús bicho jain tantii iitainbi westíora Samariainoa ainbo joá iki ja pozonkonía onpax bii, jain kaketian Jesussen ja ainbo aká iki neskáakin: —Ea ichama onpax meniwe en xeanon —akin.

⁸ Jatian jaonmea onannaibobiribi ikana iki jeman bokana, ja jawékiati maroi.

⁹ Jatian ja judíobo *Samariainoabo betan jakoni raenanyamakanai iketianra, ja ainbaon Jesús neskaa iki: —¿Jaweatiki judío ixonbi min ea onpax yokatai? Eara Samaria ainbo iki, min ea jaskáati ikaxbi —akin.

¹⁰ Jaskáabi Jesussen neskáakin yoia iki: —Minra onanyamake ja Diossen mia menikasai jawéki, jainxon tsoarin jan mia onpax yokata joni ixonribi min ea onanyamake; onanxonra min ea kaya onpax yokákeanke. Jatianra en mia meniti iki, mia jayakax jatíbitian jati onpax —akin aká iki.

¹¹ Jatian, ja ainbaon yoia iki: —Ja pozomea onpaxa chichóyora iki, itan min jan weaxon tsekatribira yamake. ¿Jatian jaweranoakayaki ea jan jatíbitian jamati onpax min ea meniti iki?

¹² Nato pozora non reken papashoko Jacobnin axon noa jenexonbaina iki; nenoa onpaxa janribi jawen bakeboyaxonbi xeapaoniki, jainoax jawen

yoinabaonribi ¿Jaskara ikaxki mia já bebonbiress onan itan koshi iki? —akin aká iki.

¹³ Jaskáabi Jesussen neskaa iki: — Jaweratobaonki nato pozomea onpax bixon xeai, jabora jawekeskataxbi nomii jeneyamakanai.

¹⁴ Ikaxbi, tsonki ja en menia onpax xeai, jabora jawetianbi nomin iwetsatima iki. Ja en menia onpaxra jato meran ikax, jawetianbi tsosinhosma jene pononai keská iti iki, jaskakinra jatíbitian jan jato jamati iki —akin.

¹⁵ Jatian ainbaon yoia iki: —Rama ja onpax ea meniwe, ea jawetianbi nomin iwetsayamanon, jatianra nato pozomea onpax bii ea jowetsatima iki —akin.

¹⁶ Jatian Jesussen neskáakin yoia iki: — Kamentanwe min benepari kenai mia jakiribi joríbanon —akin.

¹⁷ Jaskáaketian ja ainbaon neskaa iki: —Eara benooma iki —akin. Jaskáakenbi Jesussen yoia iki: —Ikonra min yoike mia benooma.

¹⁸ Miara pichikai benoa iki. Jatian rama mia jabé jaa jonira, min benema iki. Jaskara ixonra, min ea akonkin yoike —akin aká iki.

¹⁹ Jesussen jaskáa ratéxon, ja ainbaon neskaa iki: —En oinnara mia profeta iki.

²⁰ Ja non rekenbaonra nato mananmanxon Dios rabipaonike; ikaxbi mato judíobaonbiribi yoiai, Jerusalén jemanxonbichores non Dios rabiti —akin aká iki.

²¹ Jaskáa Jesussen yoia iki: —En mia yoiabo ikonhawe ainbó; iitira nete nokónoxiki nato manain joxónmabi itan Jerusalénhain kaxonmabi ja non Papa Dios jatíbiainxon rabikanti nete.

²² Mato samaritanobaonra onanyamake maton ja rabiai; ikaxbi noa Judíobaonreskayara onanke ja non rabiai Dios, jan noa kishpinmati Judíoboibakeax joái iketian.

²³ Ikaxbi netera nokóti jake, ja non Papa Dios ikonhataan rabiaibon jawen Shinanman akinnaton, akonkin jaton shinanyaxonbi rabikanti nete, ja netera moa ramabi senenke. Jaskáakinshaman ja rabiaibaon rabininra non papa Dios keenai.

²⁴ Dios iki shinanres jaskara kopíra já rabi-
aibaon akonkin jaton shinanyaxonbi rabikanti
jake, ja Diossen Shinan keenai keskáakinshaman —
akin.

²⁵ Jaskáa ainbaon yoia iki: —Enra onanke, ja
Cristo joti. Janra joxon noa jatíbi jawéki onan-
manoxiki —akin aká iki.

²⁶ Jaskaketian Jesussen yoia iki: —Ja riki ea, ja
miibetan yoyo ikai —akin aká iki.

²⁷ Jaskara yoi iibekonaitian Jesussenmea onan-
naibo nokokana iki, nokóxon oinkana iká iki, Jesús
ainbo betan yoyo iki. Jaskatai oinnax, ikonbiresi
ratékana iki; ikaxbi tsonbi ¿Jawe keeniki mia iitai?
Itan ¿Jawe yoiiki mia ja ainbo betan iitai? akin
ayamakana iki onsataxon.

²⁸ Jatian ja ainbo, jainbi jawen chomo jenebaini
ishtoi kaa iki, kaaxon ja jemamea iká jonibo jato
neskáakin yoia iki:

²⁹ —Bemenkanwe westíora joni oinni, janra
ake, jatíbi en aká jawékibo ea yoipakexonkin,
¿Natomarin ja *Cristo? —akin jato aka iki.

³⁰ Jaskáakin jato ainbaon keshana, ja jemamea
jonibo Jesús oinni bekana iki.

³¹ Jatian jaonmea onannaibaonbiribi ja Jesús jawékiamakaskin, natotanibires piwé Maestró akin akana iki.

³² Ikaxbi jan jato yoia iki: —Nokon pitira moa jake, jara maton onanyamake —akin.

³³ Jato jaskáa jaonmea onannaibo, yokakanankana iki neskati: —¿Tson jawékiati bexona pixonmein noa jaskáake? —ikibo.

³⁴ Jatian Jesussen jato yoiribia iki: —Nokon jawékiati riki ja Diossen yoiai keskati ea jati, itan ja ati ea raana jawen tee en senenhaxonti.

³⁵ Matora ikai: ‘Chosko oxeparira maxkáke nato trigo bimi non tsekati’, iki. Ikaxbi enbiribira mato yoiai neskáakin; jonibo oinxon jatoakin shi-nankanwe, jabo riki ja wainko trigo banaa moa senenketian tsekatires keskábo.

³⁶ Ja bimi tsekai keskáakin jato akinni tee-taibaonra kopí binoxiki, jaskáakin jato akinnabo moa jati neteya ikanaitian. Jaskara ikaxa ja bero banai teetabo betan, ja bimi tsekai teetabo kikinni rarokanti jake.

³⁷ Ikon yoiira ikanai: ‘Wetsa jonin banaketianra, wetsa jonin tsekai’, iki.

³⁸ Jaskaribiakinra en mato bimi tsekati raana iki, mato jain banai teetamainkobi. Wetsabora kikinni teekana iki ja bero banai, jatian maton-biribi rama ja bimi tsekaresai —akin jato aká iki.

³⁹ Jatian ja jeman ika icha samaritanobaon Jesús ikonhakana iki, já onannama ixonbi: “Jatíbi en aká jawékibora ea yoixonke”, akin ja ainbaon jato keshana.

⁴⁰ Jato jaskáaka bexon jain nokóxon ja Samaria jonibaon, Jesús yoikana iki, jatoibapari baneti. Jaskáakana, rabé neteres Jesús jatoiba baneta iki.

⁴¹ Jaskati ja jeman banéxon janbi jato yoiai ninkatax, ja ikonhataan an bebonbires jaki koshikana iki.

⁴² Jatian ja ainbo neskáakin yoikana iki: — Ramara non ikonhai ja min noa yoia kopí bichoma. Nonbishaman ninkáxonribira non ikonhai. Jakopira moa non onanke, nato riki ikon jan jatíbi jato kishpinmati joni iki ixon —akin ja ainbo akana iki.

Apo betan teetai sontárobaon koshin bake isinai, Jesussen benxoaa

⁴³ Jatian jain rabé nete itaan an moa Jesús Galilea main kaa iki.

⁴⁴ Ja Jesussenra moabi jato yoia iká iki: Jawetianbira westíora profeta, jawen mainxonbi tson ikonhayosma iki akin.

⁴⁵ Jaskara ikenbira ja Galilea main nokoketian, jainoa jonibaonbiribi jakonshaman shinanyaxonres ja Jesús bikana iki. Ja *Pascua fiestatian, Jerusalénhain ixon, ratéti jawékibo akaitian jatonbi oinna ixon.

⁴⁶ Jaskatax kaax Jesús nokota iki, ja Galilea main iká Caná jeman, jainxon onpax vinoayan-tanainko. Jatian jainribi iki iká apo betan teetai oficial, jawen bake iká iki isinai Capernaúm jemanko.

⁴⁷ Jain ixon, ja joni koshin ninkata iki, Judea mainmeax joáx, Galilea main Jesús nokota. Jaskara ninkatax, Jesús siba ja joni joá iki, jaiba joxon yoia iki, jawen bake isini mawatibishoko

iketian, ja benxoaxoni jabé jawen xobon kanon ixon.

⁴⁸ Jaskáabi Jesussen yoia iki: —Matonra ea ikonhai en jaskáakinbo ratéti jawékibo akaitian oinxonres —akin.

⁴⁹ Jaskáabi ja oficialnin iokashorakin yoia iki: —Ishtontani kamenwe, ja nokon bake mawatamtianbi —akin.

⁵⁰ Jaskáabi: —Moa masá shinanyamai, karestanwe min xobonko; ja min bakera moa jakon iki —akin Jesussen aká iki. Jaskáakin Jesussen yoia ja jonin ikonhaa iki. Jaskatax moa karibaa iki.

⁵¹ Moa kaaitian, jawen yonotibaon bechixon yoikana iki: —Min bakera moa benxoke —akin.

⁵² Jatian jaskáakana, jato yokata iki: —¿Jawetianshamanki iká benxoi? —akin. Jatian yoikana iki: —Bakish bari matanxameketianra moa yoná jeneibake —akin.

⁵³ Jaskáakin yoikana ja jonin shinanna iki, bakish jain barishamanribi: “Min bakera moa benxoke”, akin, Jesussen aibata. Jaskáaxon ja jonin jatíbi jawen xobon ikáboyaxonbi, Jesús ikonhakana iki.

⁵⁴ Natora iká iki, ja rabé itin ratéti jawéki Jesussen aká. Ja Judeainoax jakiribi Galilea main kanontian.

5

Betesda janeya ianshokoainxon isinai joni Jesussen benxoaa

¹ Jatian iikin, Jerusalénhainxon judíobaon fiestaaka iki; jatian jato betan ja fiesta winoti Jesús jain kaa iki.

² Ja Jerusalén jemanra jake jan carnerobo weitai ani xepóti, jatian ja ochóma iká iki westíora xantóshoko jawen jane Betzatá, judíobaon join aká. Jatian ja ianshoko kexá iká iki, jain otati pichika peota akana keoyoa.

³ Ja peotabaon iká iki icha isinaibo main rakatabo, benchebo, chantobo, yora jiriomabo, jainxon ja jene yakitai manai.

⁴ [Jatian westíora Ángelra basibores jain jokátiai, jatian joxóntiibi ja jene yakímaa pekáo janpari ja jene tsakaabo, meskó isinyabo benxokatikanai]

⁵ Jatian jainribi iká iki, westíora joni moa kimisha chonka posaka baritia isinai.

⁶ Jain rakáketian kaxon Jesusen nokoa iki. Nokóxon onanna iki moa basi isinai riki ixon. Jaskara kopí yokata iki: —¿Miaki min isin benxokasai? —akin.

⁷ Jesusen jaskáa, ja isinaitonin yoia iki: —Eara keenai benxotinin, ikaxbi ja jene yakitaitian ea jan boxon nenantira yamake. Enbix ea kaabira, jatonpari boxon jene tsakakin ea mawinkanai —akin aká iki.

⁸ Ja isinaitonin jaskáabi, Jesusen yoia iki: —Wenixon min rakáti bibaini katanwe —akin.

⁹ Jaskáakin yoiatianbi ja joni jawen isin benxoa iki; jaskatax jawen rakáti bibaini moa kaa iki. Ja netera iká iki tantiti nete.

¹⁰ Jatian jaskáakin ja Jesusen benxoa joni kaaitian oinxon, judío koshiabaon akana iki neskáakin: —Ramara tantiti nete iki jaskara ikenra, ja min rakáti papibaini mia kati atipanyamake —akin.

¹¹ Jaskáabi, ja jonin yoia iki: —Ikaxbi jan ea benxoaa joninra ea yoike: ‘Min rakáti bibaini katanwe’ —akin.

¹² Jato jaskáa, yokáribikana iki: —¿Tsoarin ja jaskáakin wenixon min rakáti bibaini katanwe akin mia aká? —akin.

¹³ Jaskáakanabi, janshaman benxoaa onanyamaxon, jawebi jato yoiamaa iki; ja benxoabaini moa Jesús joni icha xaran onantimakaini kaketian.

¹⁴ Jatian jaskáa pekáo ja benxoaa joni Jesussen meraribia iki, Dios rabiti xobo meranoa, jainoa nokoxon yoia iki neskáakin: —Ramara moa mia benxoke, moa jakiribi ochayamawe, mia ikátiai bebonbiresa mia iribanake —akin.

¹⁵ Jaskáakin Jesussen yoia, ja joni pikókaini kaa iki, ea jan benxoaa joni riki Jesús iki ixon ja judío joni koshibo yoi.

¹⁶ Jatian jan jato yoia onanxon, judío joni koshibaon moa Jesús jakonmaakana iki; tantiti netenbi neskara jawékibo akaitian.

¹⁷ Jaskarabo shinankanai onanxon, Jesussen jato yoia iki: —Ja nokon Papara jawetianbi teeti jenéyamai, jaskara kopíra earibi teeti tantiamai —akin.

¹⁸ Jato jaskáaketianra judío joni koshibaon, bebonbires reteti shinankana iki. Ja tantiti nete mekeyamai kopíbichoma, Dios riki nokon Papa iki ikaitian ninkaxon, natora Dios keskaribi ikasi iki ixon shinanxon.

Diossen Bake yoiti koshia

¹⁹ Jaskáakinbo joni koshibaon shinankanaitian, Jesussen jato aká iki, neskáakin: “Ikonshamanra

en mato yoiai, maton onannon ixon. Jawen keena keská ati, ea Diossen raana ixonra, nokon shinanmanbi en jawebi ati atipanyamake; ja Diossen Bake ixonkayara jan shinannai keskáribi en shinannai. Jaskara ixonra ja nokon Papan keena keskábores en akai.

²⁰ Nokon Papanra ea noike, noixonra jatíbi jan akai jawékibo ea oinmai; jainxonra ja en aká bebonbires ratéti jawékibo ea amati iki. Jaskarabo en akaitian oinnaxa, ja en joni benxoaketian oinnax ratéibata bebonbires mato raténoxiki.

²¹ Ja nokon Papa Diossen mawábo jiriataan jato jamai keskáakinribira; jawen bake ixon, enribi mawábo jirimataan jato jamai, ja en jaskáati shinannabores.

²² Jaskara ixonra, ja nokon Papa Diossen tsoabi jakonmaakin yoiti atipanyamake ocha akanaitian. Janra jatíbi jawen atipana koshi ea menia iki ja jakonma jawéki akanai en jato yoixonon ixon.

²³ En jaskáaitian oinxon ea kikinman shinan-taan, ja nokon Papa akanai keskáribiakin earibi rabikanti kopí. Jaweratobaonki ea kikin shinanxon rabiama, jabaonra jan ea raana nokon Paparibi rabiamakanai.

²⁴ Enra mato ikonshaman yoiai, jawerato-baonki, ja en yoiai jawékibo ea ninkaxonai itan jan ea raana nokon Paparibi ikonhaai, jabora moa jatíbitian jati neteyabo iki; jaskara kopíra moa masá teneyamanoxikanai, moa manotiain kaai iitibi kishpinmeetabo kopí.

²⁵ Ikonshamanribira en mato yoiai; moara nete nokotai, ramara peokooke, jatíbi mawábaon ea

Diossen Bake iketian nokon joi ea ninkáxonkanti nete. Jatian ja nokon joi ea ninkáxonabora, jatíbitian janoxikanai.

²⁶ Ja nokon Papara tson jamaamabi jawen ati-pana koshinbi jake; jaskaribi itiakinra ea imaa iki ea jawen bake iketian.

²⁷ Jainxonra ja jonin Bake yoiti koshi shinan menia iki, jakonma akanabo iketian jato yoixonon ixon.

²⁸ En mato jaskáakin yoia, ratéyamakanwe; netera nokonoxiki, jatíbi mawatabaon nokon joi ninkákanti nete.

²⁹ Jaskáakin ninkataxa ja minmeeta kini mer-anoaxbi pikonoxikanai; jatian ja Dios keena keskáakin jakon jawéki akáboresa, jati neteya inox jirinoxikanai. Ikaxbi ja jakonma jawéki akáбора masá tenetiain potakaanox jirinoxikanai.

Jaskarainxon Jesús yoiti koshia non onanti

³⁰ Enra nokon shinanmanbi jawebi ayamai, enra jaton iká jawékibo jato yoixonai, ja nokon Papan jaskáati yoiaboresibi, jato jaskáakinra ja ikana keskábiakin en jato akai, jakopíra jaton aká jawékishamanbores en jato yoixonai, nokon shinanmanbi ayamai kopí. Earra keenai jan ea raana nokon Papa keenai keskáres axontinin.

³¹ Jatian ja nokon ikabo yoi enbixbi ea yoikaatara, ja en mato yoiái jawékibo ikonma ikeanke.

³² Ikaxbi jarake wetsa joni, jan nokon iká jawékibo mato yoiái, jan mato yoiái joibora ikon iki.

³³ Matonra jato Juanhiba raana iki; tsoarin ja iki ixon yokáti, jatianra jan mato ikon jawékibo yoia iki.

³⁴ Eara wetsa joninbires jaskáakin yoiai ikashamai; ikaxbi ea ikonhaax mato kishpinmeenon ixonra en mato jaskáakin yoiai.

³⁵ Juanra iká iki, lamparin joekan mato tenai keská. Jaskara ikaxa, jan jaskáakin yoiai ninkatax mato jawetio basishokores rarokana iki.

³⁶ Ikaxbi jarake ja Juanman yoia bebonbires ikonshaman jaskáaxon ea Diossen raana maton onanti: Ja riki ja nokon Papan raana joxon, jawen tee ati yoiabores senenhakin en ratéti jawékibo akai.

³⁷ Jainxon ea jan raana nokon Papanribira ekiri-akin jato onantiakin yoiai, jawetianbi jawen joi maton ninkatama, itan jabishamanribi maton oinnama ikenbi.

³⁸ Jaskáakin mato yoiabira, jawen joi maton ninkáxonkashamaa iki, ja ea jan raana joá ikenbi maton ikonhakashamai kopí.

³⁹ Matonra akai kikinshakin onannoxon tanabokin Diossen joi yoyo akin; jaskatax jatíbitian jati neteya iti shinanxon. Maton jaskáakin shinannaibira, ja Diossen wishá kirika meran iká joibaon eares mato yoixonai.

⁴⁰ Jaskara ikenbira maton ea ikonhakashamai, jatíbitian jati neteya en mato imati ikenbi.

⁴¹ Eara keenyamai ja en akai jawékibo kopíres ea jonibaon rabikantin.

⁴² Jainxonra en onanribike maton akonkin Dios noiamabo.

⁴³ Eara joá iki nokon Papan janenko; jaskara ikenbira maton ea ikonhakashamai. Jaskakinbira maton atiki wetsa joni jawen shinanmanbi joke-tian jares maton ikonhakin.

⁴⁴ Matonra jawekeskaxonbi ea ikonhayamai, wetsabaonres jakonman yointaan rabitinin keenaibo ixon, jatian Diossenkaya mato jaskáati ikenbi maton ja benayamai.

⁴⁵ Jaskara ixon shinanyamakanwe, ea riki ja maton jakonma akaitian nokon Papa jan keshanai ixon, mato jaki koshia Moisés riki ja nokon Papa jan jaskáakin keshanai.

⁴⁶ Jatian ja Moisés ikonhaa ixonra, maton earibi ikonhakeanke. Jatíbi jan wishaabora iká iki ea yoikin akábires.

⁴⁷ Ikaxbi matonra ja Moisésen wishanibo ikonhayamai ¿Jawekeskaxonki ja en yoiai joibo maton ikonhati iki?” akin jato aká iki.

6

Icha joni Jesussen pimaa

(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Lc. 9.10-17)

¹ Jainoax iiti jatíbi jaonmea onanaiboyabi Jesús Galilea ian keiba kaa iki. Jabi iki ja Tiberias ian.

² Jain kaaitian icha jonin chibana iki isinaibo shinanmares benxoaitian oinkinres.

³ Kaax nokotax jaonmea onannaiboya Jesús mananman mapetax, jain yakákana iki.

⁴ Jatianra iká iki moa *Pascua fiesta iti ochóma; ja judíobaon fiesta nete.

⁵ Jain yakáxonra, Jesussen oinna iki joni icha ja chibani bekanaitian. Jaskara oinxonra Jesussen Felipe yokata iki: —¿Ramakan non jaweranoa

jawékiati marotiki nato jati icha joni non pimati? —akin.

⁶ Moa shinanmanres jan ati onanxonbira Jesusen Felipe jaskáa iki. Janbiribimein jawekeska shinannai ixon onannoxonres.

⁷ Jatian Felipen neskaa iki: —Rabé pacha nete teexon bikanaitii koríkibira senentima iki non jan jawékiati maroxon, non jato ichama ichamashokobo jawékiamati —akin.

⁸ Jatian jaskakanainbi Simón Pedron wetsa Andrésenbiribi jato yoia iki:

⁹—Nenora ike westíora bake pichika cebada aká panya, itan rabé yapaya. Ikaxbira, jati icha joni betan jashoko senenti jisáma iki —akin aká iki.

¹⁰ Jaskáaketian Jesusen jato yoia iki: —Jatikaxbi yakákanon jato yoikanwe —akin. Jatian ja ikanainko iká iki icha xobi, jaskara iketian jainbi yakákana iki. Jatian ja bea jonibo benbobobichores toponkana ika iki pichika warankabira.

¹¹ Jatian Jesusen, ja pichika pan bixon, Dios iráke aka iki. Jaskáakin senenhaxon, jaonmea onannaibo menia iki. Jatian jabaonbiribi ja yakatabo tekikin jato menipakea iki, jaton keenatiibo. Jatian ja rabé yapa bixon jaskáaribia iki.

¹² Moa jawékiax potókanketian, Jesusen jaonmea onannaibo yoia iki: —Ja pikin texeakanabo tsinkikanwe yoyokooranake —akin.

¹³ Jato jaskáaketian ja cebada aká pichika pan ikainoax texea tsinkikana baneta iki, chonka rabé tasá bochopari jawékiakanama.

14 Jaskáakin Jesusen ratéti jawéki aká oinnax jonibo ikana iki: —Ikon natokaya riki ja joti ninkakaakatitai *profeta —iki.

15 Jaskati jatonbiribi yoyo ikanainbi Jesusen jato onanna iki, ja keenyamainbi boxon apo imati shinankanai. Jaskara onannax, jato potabaini jabicho mananman kaa iki.

*Jene besenen niax Jesús kaa
(Mt. 14.22-27; Mr. 6.45-52)*

16 Moa yametaitian jaonmea onannaibo, jainxon manai ian kexa bokana iki.

17 Jatian jainxon Jesús manai iikanainbi moa yaméketian, ja Capernaúm jemanko boí moa shitákana iki.

18 Jatian bokanainbi niweaba koshi paketa iki. Jaskaketian ja ian ishtonbires bechon ania iki.

19 Jaskara bechon naponbi, pichika iamax sokota kilómetrobira moa bokana iká iki, jainxon Jesús jene besenen niax jatokiriti joaitian merakana iki, jaskáakin oinnax ikonbiresi rakékana iki.

20 Jatian Jesusen jato aká iki, neskáakin: —¡Ea riki, rakéyamakanwe! —akin.

21 Jato jaskáaketian, moa onanxon rarokin, boten nanémakana iki, jaskata basimabi boax, ja jain bokanainko moa nokókana iki.

Jesús benai jonibo bokana

22 Jatian nete xabáketian, ja ian keiba baneta jonibaon moa onankana iki, Jesús kayamaibi ja jaonmea onannaibo jatobires westíora botenbi-cho boibakana.

²³ Jaskati iikanainbi, ja Tiberias jemameax bea wetsa botebo nokókana iki, ja jainxon Dios iráke ataanan joni icha Jesussen pimaibata ochóma.

²⁴ Jatian jawen joniboyabi Jesús rotoax, ja bote repiabaon napokoobaini Capermaúmhain Jesús benai, jonibo bokana iki.

Jesús riki jatíbitian jan jati jawékiati

²⁵ Boax nokóxon jaokea Jesús nokokana iki. Jainxon yokákana iki: —¿Jawetianki mia neno nokota Maestró? —akin.

²⁶ Jaskáakana Jesussen jato yoia iki: —Enra mato kikhakin onanke, ja ratéti jawéki akai oinxon ikonhai kopímara akai maton ea benakin, ja mato pimaxon potóabata shinanniresa ike mato joi.

²⁷ Ja nekeabi basima keyotai jawékiatibichoira shinannires teeyamakanwe, jan mato jatíbitian jati jawékiati benaikayara mato jaskáti jake; jara ja jonin Bakenbichores mato meniti atipanke, jaskáati ja Papa Diossen raana ixon —akin jato aká iki.

²⁸ Jato jaskáa yokáribikana iki: —¿Jawe jawékikayaki non ati iki, ja Diossen noa amakasai tee non axonti kopí? —akin.

²⁹ Jaskáa jato yoia iki: —Ja maton atin Dios keenai tee riki, jan raana joá maton ikonhatinires —akin.

³⁰ Jato jaskáa, yokáribikana iki: —Ja oinxon non mia ikonhati kopíki ¿Jawe ratéti jawéki min noa axonti atipana? ¿Jawe teebokayaki min akai?

³¹ Non reken papabaonra akana iki, jain joni jayamainkoxon maná janeya jawékiati pikin. Ja yoiira ikai Diossen joi meran neskati: ‘Naikamea

jawékiatira Moiséssen jato pima*a* iki', iki —akin akana iki.

³² Jaskáakanketian Jesussen jato neskaa iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, Moiséssenra ayamaa iki, ja naikanmea jawékiati jato menikin. Nokon Papa Dioskayara iká iki, jan jato meniai. Ramara jabiribi iki, ja naikanmea ikon jawékiati jato meniai.

³³ Ja jawékiati jato Diossen meniaira, naikanmea janbi raana joá iki, ja jawékiaxa jatíbi jonibo jati atipanke —akin jato aká iki.

³⁴ Jatian jabaonbiribi ja jawékiatinin keenkin yokákana iki: —Ibó, rama ja min yoia jawékiati noa jatíbitian menikin jeneyamanoxiwe —akin.

³⁵ Jaskáakana, jato Jesussen yoia iki: —Ea riki ja jan jati jawékiati, tsoaki eiba joái, jara jawetianbi jawékiatinin itima iki; jatian tsonki ea ikonhai, jara jawetianbi nomin iwetsatima iki.

³⁶ Ikaxbira en mato yoia iki; moabi ea oinna ixonbira maton ikonhayamai akin.

³⁷ Jatíbi ja nokon Papan ea menia jonibora, eki bekanti jake, jaskati bekanaitianra jawekeskaxonbi en jato biamati atipanyamake.

³⁸ Eara nokon keena keskáres akí naikanmeax joáma iki. Eara joá iki nokon Papan raana, jawen keena keskáres axoni.

³⁹ Jatian ea jan raana nokon Papan shinan riki, jatíbi ea jan menia jonibo, jawekeskaxonbi en jato manómatima; jara keenai moa nete senenketian, mawákanabo ikenbi en jato jirimaribatin.

⁴⁰ Ja nokon Papan shinan riki, Diossen bake oinxon, ikonhaax jaki koshiaibo, jatikaxbi jati

neteya ikanti; jatian moa nete senenketianra en jato jirimanoxiki —akin jato Jesussen aká iki.

⁴¹ Jato jaskáa, ja judío koshiibo sinati jakonmaibo Jesúsiki yoyo iki peokookana iki: “Ea riki ja naikanmeax joá jawékiati”, akin jato aketian.

⁴² Jaskati ikana iki ja Jesús yoií neskati: — ¿Natomarin ja Josekan bake? Jawen papa betan jawen titara non kikinakin onanke. Jatian ¿Jawekopiki ramabiribi, eara naikanmeax joá iki iítai? —iki ikana iki.

⁴³ Jaskakanaitian jato Jesussen neskaa iki: — Jaskati jakonmai yoyo ikibo moa jenekanwe.

⁴⁴ Jan ea raana nokon Papan jato bearesa eki bekanai, tsoabira jatonbinix eki bekanti atipanyama. Jatian ja beabora, moa nete senenketian, mawatabo ikenbi en jato jirimanoxiki.

⁴⁵ Ja *profetabaon wishani kirika meranra ikai neskati: ‘Diossenra jatíbi jonibo jato onanmanoxiki’, iki. Jaskara kopíra jatíbi ja nokon Papan yoiáibo ninkaxon ikon jawéki onannabores, eki bekanai.

⁴⁶ Tsonbira Dios oinnama iki; enbichoresa nokon Papa Dios oinna iki, eabi jaibakex joá ixon.

⁴⁷ Ikonshamanra en mato yoiái, tsonki ea ikonhaai, jara ea ikonhatianbi, moa jatíbitian jati neteya iki.

⁴⁸ Ea riki ja jan jati jawékiati.

⁴⁹ Maton reken papashokobaonra, jain joni jayamainkoxon maná pikana iki, jaskáakin pi-axbira, jatikaxbi máwatires keyókana iki.

⁵⁰ Ikaxbi en mato yoiái riki, ja naikanmeax joái jawékiati; jaweratobaonki ja bixon piai, jabora moa mawáyamakanai.

51 Eabi riki ja naikanmeax joá jawékiati. Jaweratobaonki ja jawékiái, jabora jatíbitian jati iki. Ja jawékiati en jato meniaira nokon yorabi iki. Jara en jato meninoxiki, jatíbi nato netemea jonibo jakanon ixon —akin jato aká iki.

52 Jatian jato jaskáa, judío joni koshibo tsinkitax neskatiyo yoyo ikana iki: —¿Jawekeskaxonmein atiki non pinon ixon nato jonin jawen yora noa menikin? —ikibo.

53 Jaskanaitian jato Jesussen yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratobaonki ja jonin Baken nami piamai, itan jawen jimi xeayamai, jabora jatíbitian jati neteoma inóxiki.

54 Ikaxbi tsonki ja nokon nami piái itan nokon jimiribi xeái, jara moa jatíbitian jati neteya iki; jatianra moa nete senenketian, mawata ikenbi en ja jirimanoxiki.

55 Ja nokon yorara ikon iki ja jawékiati, jatian nokon jimiribira ikon iki ja xeati jawéki.

56 Jatian jan nokon nami piái itan nokon jimi xeaira, moa ebetan jakonhirai já iki, jatian earibi jabetan jakonbires jake.

57 Jan ea raana nokon Papa riki jan jatíbi jawéki jamaa, jakopiresa ea jake. Jaskaribiira ja nokon yorabi jawékiabo, ea kopires janoxikanai.

58 Ea riki ja naikanmeax joá jawékiati, ja jawékiatira ja maton reken papashokobaon maná pikani keskáma iki, ja jawékiaxbi ikana iki máwatires keyoti; ikaxbi jaweratobaonki nato jawékiati piái, jara mawáyamaibiribi jatíbitian jati iki —akin jato Jesussen aká iki.

59 Jaskáakinbora jato Jesussen onanmaa iki Capermaúm jemankonia esé ninkati xobo meranxon.

Jan noa jatíbitian jamati joibo

(Mt. 16.13-20; Mr. 8.27-30; Lc. 9.18-21)

60 Jato jaskáakin onanmaa ninkatax, ja icha Jesús chibanaibo neskati yoyo ikana iki: —Nato noa yoiái joibora, kikinbires ninkátikomabo iki ¿Tsonmein nato joi senenhaxonti atipanke? —ikibo.

61 Jatian jato jaskáa, meskóbo shinannax jakonmaibo yoyo ikanaitian onanxon, jato yokata iki: —¿Ja en jaskáakin yoiatonki mato jakonma shinanmai?

62 ¿Jawe ibirati mato, ja jonin Bake jakiribi naikan kaaitian oinnax?

63 Ja Diossen Shinan riki jan jamai; ja yora keenai jawékibora jawemabi iki. Jatian en mato yoiwana jawékibo riki maton kayana itan jan mato jatíbitian jamai.

64 Ikaxbi jarake mato jatíribibo ea jan ikonhayamaibopari —akin. Jesussenra peokootainxonbi moa onanna iká iki, tsoaborin jan ikonhayamaibo, itan tsoarin já jakonhai keská iikinbi, jan jakonmaati ixon.

65 Jaskáaxon jato yoiribia iki: —Jaskara kopíra en mato yoiá iki, ja nokon Papan jato eiba beyamaara tsoabi eiba beyamakanai —akin.

66 Jato jaskáatianbira ja Jesús chibani iitaibaon, ichaxon moa chibankin jenekana iki.

67 Jaskati moa bokanketian, jawen chonka rabé jaonmea onannaibo, Jesussen yokata iki: —¿Matonribiki ea moa chibankin jenekasai? —akin.

⁶⁸ Jato jaskáa, Simón Pedron yoia iki: —Ibó, jatian mia chibankin jeneaxki ¿Tsoiba noa kati iki? Miabichoresiki noa jan jatíbitian jamati joi yoiai.

⁶⁹ Jaskara kopíra non mia ikonhaa iki, nonra mia onanke, mia riki Diossen Bake —akin.

⁷⁰ Jaskáaketian Jesussen neskaa iki: —Enra mato katota iki ja chonka rabé jonibi. Ikaxbi westíora riki mato xaran *Satanássen shinanya —akin jato aká iki.

⁷¹ Jato Jesussen jaskáara iká iki, ja Simón Iscariotin bake Judas yoikin jato aká, jaribikaya jawen chonka rabé joni ikainoa ixonbi, jakonhai keská iikinbi, jan jakonmaati onanxon.

7

Jawen kikin wetsabaonbi Jesús ikonhaya-makana

¹ Jaskarabo iká pekáora, Jesús Galilea main ikax, jatíbiain kakatiaí. Jatianra Judea main kakáshamaa iki, jainxon judío koshibaon retenoxon benakanai kopí.

² Ikaxbi, ja judíobo jaton peotabo akáx jain ikanti fiesta nete moa ochómaitianra,

³ jawen wetsabaon Jesús neskaa iki: —Nenobi banéyamai, Judeain katanwe. Abákanon, jainxon-ribi ja min ratéti jawéki akaibo, mia chibanaibaon oinkin.

⁴ Jawetianbira jonin já onankanon ixon, jawéki akin joneshoko ayosma iki. Jaskarabo akai ixonkaya, icha joni bebonxon jato axontanwe, abákanon mia onankin —akin akana iki.

⁵ Jaskáarakana iki, jawen wetsabaon já ikonhaya-makin.

⁶ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Rama ikaxbira, ea jain kati nete nokotamapari iki, jaskara ikenra, ea kayamapariai. Ikaxbi matonara wetsa netenbires kati jakon iki.

⁷ Nato netemea jonibaonra mato omisyamakanai, jabo ikai keskatiribi mato jaketian. Ikaxbi eara akanai omiskin, jaton jakonma jawéki akaibo, en jato yoixonaitian.

⁸ Botankanwe, matobicho ja fiestanko, eara kayamapariai, ea jatian katira nokotamapari iki —akin jato aká iki.

⁹ Jaskáakin jato yoiax, Galileankobi baneta iki.

Peotaninshokobo iti fiestanko Jesús kaa

¹⁰ Ikaxbi jawen wetsabo moa bokana pekáo, ja fiestanko Jesús kashokoa iki. Jain kaaibira oinkanaketian, kikinni onantimatax kaa iki.

¹¹ Jabira ja judío joni koshibaon, fiestanko benakin jeneyamakana iki. Jaskati ikana iki: —¿Jaweranomein iki ja joni? —ikibo.

¹² Jatian jonibo iká iki ja yoiaibobires, jatíribibo ikana iki: “Jakon joni riki já”, ikibo. Jatian wetsabobiribi iká iki: “Jara jakonma joni iki, icha jonira jato paranai”, ikibo.

¹³ Jaskati yoyo ikibi tsoabi jaton ninkákanonbi iamakana iki, ja judío koshiboki raketi.

¹⁴ Jatian moa jawetii neteres fiesta keyóti maxkaketian, joneshoko iitibi Jesús kaa iki, Dios rabiti xobonko. Jain kaxon, jato joi yoikin peoa iki.

¹⁵ Jato jaskáaitian ninkatax, ja judío joni koshibo ratetax ikana iki neskati: —¿Jawekeskaxon Diossen

joi ayorakin onannarin, tson axeama ixonbi? — ikibo.

16 Jatian jaskáakin shinankanai onanxon, jato Jesussen neskaa iki: —Ja mato en onanmai joib-ora nokon shinanhima iki. Diossenra ea raana iki mato jaskáakin onanmanon ixon.

17 Jaweratoboki Diossen keena keskáres ati shi-nanya iki, jabaonra onanti atipanke; ja en mato onanmaiboki Diossen joi iki, iamax nokon shinan-manbiki en jato yoiai iki ixon.

18 Ja jawen shinanmanbi yoyo ikai joni riki, jaskáaxon jashaman rabikanon ixon benai ikaires. Ikaxbi, eabiribi ponteti yoyo ikai, jan ea raana nokon Papabiribi rabikanon ikax, jaskara ikaxiki, jakopi ea jakonmaakin yoikanti yama.

19 Moiséssenra ja senenhati esé mato menia iki. ¿Jaskaramarin? Jaskara ikenbira, westíoraxonbi ma-ton ja esé senenhayamai. Jakopira ea retenoxon maton shinannai —akin jato aká iki.

20 Jaskáketianra, jonibaon neskaa iki: —Yoshin naikia ikaxa, mia jaskatai ¿Tsonki mia retekasai? —akin.

21 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Westíoraakin en tantiti netenbi isinai joni benxoaketianra, mato kikinbiresi ratékana iki.

22 Ikaxbi matora Moiséssen yoia iki, ja maton jakina rebichi xateti axé jenetima, (jara iká iki ja reken papashokobaon jato yoia ikax, Moiséssen yoiamai), jatianra ja senenhakin maton akai, wet-satianbo tantiti nete ikenbi jonin jakina rebichi xatexonkin.

²³ Jaskara iken, ja Moiséssen esé senenhayamaa inaketian, tantiti nete ikenbi ja benbo baken jakina rebichi jato xatexonai ikaxbiki, ¿Jawekopi mato eki sinatai, ja tantiti nete ikenbi en isinai joni benxoa iketian?

²⁴ Jaskara kopí, timenbires akanai jawékibo ointaanres, jato jakonmaakin yoiamakanwe. Jato jaskáakinra maton kikinshakin onanshamanxon ati jake —akin jato Jesussen aká iki.

Tsoarin ja iki ixon Jesussen jato onantiakin yoia

²⁵ Jatian jatíríbi ja Jerusalénhain jakanabo ikana iki: —¿Natomarin ja retekaskin benakanai joni?

²⁶ Jato bebonxon joi yoiaínbi akanai, tsonbi jawe yoiyamakin. ¿Moara non joni koshibaonbira kikinshakin onanke, ja riki ja *Cristo joti yoikatikanai iki ixon?

²⁷ Ikaxbi ja *Cristo joketianra, tsonbi jainoax joá onanyamanoxiki. Ikaxbi nato non ayorakin onanke jaweranoarin iki ixon —ikibo ikana iki.

²⁸ Jaskákanaitian, Dios rabiti xobo meranxon jato esei iikinbi, koshínshaman jato Jesussen neskáakin yoia iki: —¿Jaskara ixon maton ea onanke, jaweranoaxki ea joá iki ixon! Ikaxbi eara nokon shinanmanbi joáma iki, jan ea raana riki jawetianbi paranmisma, jara maton onanyamake.

²⁹ Enresa onanke, jan raana jaibakeax joá, ixon —akin jato aká iki.

³⁰ Jaskáketianra, joni koshibaon yatanti shinnanna iki, ikaxbi tsonbi ayamaa iki. Jaskáakanti nete senennamapari iketian.

³¹ Jaskakanainbira, ichaxon já ikonhaax neskatibo yoyo ikana iki: —Jan noa kishpinmati

*Cristo joxonmein ¿Nato jonin aká bebonbires ratéti jawéki anóxiki? —ikibo.

Fariseobaon Jesús jato yatanmati shinankana

³² Ja *fariseobaon, itan ja *sacerdotebaon koshiabaonra ninkata iki, icha joni ja Jesús yoií ikanaitian. Jaskara ninkaxonra, ja Dios rabiti xobo koirannai policiabo, raankana iki, ja Jesús yatanxon presoakanon ixon.

³³ Jatian jaskara onanxonra, Jesussen jato yoia iki neskáakin: —Basimara ea neno mato betan ikai; jainoaxa ea moa karibai ea jan raanaiba.

³⁴ Jain kaketianra, maton ea benanoxiki; ixonbira maton ea nokoyamanoxiki; jain ea kaainkora mato kati atipanyamake —akin jato aká iki.

³⁵ Jaskáketianra ja joni koshiabo yokakanana iki: —¿Jawerano kaketian non meratima yoiiki iitai nato joni jaskati? Jawekeska ikaxa, wetsa jemabaonbira kaai, griego jonibo xaran iká judíoboiba, jain kaaxon ja griegobo eseribii.

³⁶ ¿Jawekeska yoiimein ike, matonra ea benanoxiki, ixonbira maton ea nokoyamanoxiki; jain ea kaainkora mato kati atipanyamake, akin noa aká? —iki ikana iki.

Jan jati onpax yoií iká

³⁷ Ja fiesta nete senentiainbira ikátiai kikinshamani mekéti. Ja netenra Jesussen wenixon jato koshínshaman neskáakin yoia iki: —Jaweratoboki nomiai, jabo eiba bekanwe.

³⁸ Jatian ja ea ikonhaibaon eibakea xeakanwe, Wishá meranra ikai neskati: Jato meranoaxa jan jato jamai onpax jokoni jenétima iki —akin jato aká iki.

39 Neskáakin yoixonra Jesussen jato onanmakasa iki, já ikonhaibo ja Diossen Shinanya jato imati. Jatianra iká iki, ja Diossen Shinan jato meran yamapari, Jesús naikan kamapari iketian.*

Jonibaon jatonbiri tsamábo akana

40 Jaskati yoyo ikaitian ninkatax, ja icha xaranmeax jatíribi ikana iki neskati: —Ikon natokaya riki ja profeta —ikibo.†

41 Jatian wetsabobiribi ikana iki: —Nato riki ja *Cristo —iki. Ikaxbi wetsabobiribi ikana iki: —Jama riki, ja Cristora Galileankoni ax joti atipanyama.

42 Wishá meranra yoiai, ja *Cristora iti jake apo Davidkan chiní rareboainoa, itan ja apo David jain jakatia Belén jemameax pikota —ikibo ikana iki.

43 Jaskáakinbo Jesúski shinannaxa, jonibo moa jatonbiri tsamábo akáx, ikana iki.

44 Jatíribaonbiribi Jesús presoakin bokaskana iki; ikaxbi tsonbi boyamaa iki.

Judío koshibaon Jesús ikonhayamakana

45 Ja Dios rabiti xobo koirannai policiabo moa boribakana iki, ja fariseoibira itan *sacerdotebaon koshiboiba. Bokanketian jato yokákana iki: —¿Jawekopiki maton beyamaa? —akin.

46 Jatian jabaon yoikana iki: —¡Jawetianbira já ikai keskati yoyo ikai tsoabi non ninkáyosma iki! —akin akana iki.

* 7:39 Jesúsra naikan kamapari iká iki mawatax jiriamapari ikax.

† 7:40 Ja *profeta iki iká riki, jan noa kishpinmati Cristo yoii iká.

⁴⁷ Jatian fariseobaon jato yoikana iki: —
¿Matoribiki aká parankin?

⁴⁸ Tsoa non joni koshibaonbi, itan fariseobaon-
bira já ikonhayamakanai.

⁴⁹ Ikaxbi nato esé onanyamaa jonibora jakon-
mabo ikanai —akin jato akana iki.

⁵⁰ Jainribi iká iki ja fariseobo betan iká
Nicodemo, ja Jesús betan yamé yoyo iki
kayantana. Jan jato yoia iki:

⁵¹ —Non esekanra yoiai, jawe akárin ixon noa
jan yoiai ninkatama ixon, timenbires joni jakon-
maakin masá tenematima —akin.

⁵² Jatian jabaonbiribi yoikana iki: —
¿Miaribikayarin ja Galileankonia? Diossen
joikaya yoyo awe, jatianra min onanti iki, ja
Galileankoniax jawetianbi *profeta joyamai —
akin akana iki.

⁵³ Jaskatax, westíorabo jaton xobonkobo moa
bokana iki.

8

¹ Ikaxbi Jesúsbiribi Olivos mananman kaa iki.

Benoyanixbi teakaatai ainbo

² Jatian moa nete xabáketian yamékirishoko, Dios
rabití xobonko Jesús joríbaa iki. Jain iketianra
jonibo jaki bekana iki. Jatianra jainbi yakátaanan,
jato Jesussen esekin peoa iki.

³ Jaskákenbira, ja esé onanbo betan
*fariseobaon, westíora ainbo benoya ixonbi wetsa
joni yoranmaitian meraxon bekana iki; bexonra,
jain jonibo iká bebon nichinkana iki.

⁴ Jaskáaxonra Jesús yoikana iki: —Maestró, nato ainbora jawen benemabi yoranmai iitaitian non merake.

⁵ Ja Moiséssen esé meranra noa yoiai, jaskara ainbobo makanman tsakaan an reteti. Jatian ¿Minbiribiki rama jawekeska yoiai? —akin.

⁶ Jabaonra jaskara jawéki yokata iki, ja tanakinres, jaskáaxon jakopi jakonmaakinbo yoinoxon. Ikaxbi Jesúsbiribi, metotinin mai wishaires beota iki.

⁷ Jabi jeneyamakin yokáboreskanaitian bewakexon jato yoia iki: —Abánon, ja mato xaran iká ochaomatonpari, makanman tsakakin peokin —akin.

⁸ Jato jaskáatanan, jakiribi mai wishai beókainribia iki.

⁹ Jato jaskáa ninkatax, westíora westíorabo boí peokookana iki. Ja yosibopari iká iki boí peokooti, jatian ja ainbo betanbicho moa itinxon,

¹⁰ Jesussen bewaketaanan yokata iki: —Ainbó, ¿Jakan jan mia beabokan? ¿Tsonbiki mia castiganyamaa? —akin.

¹¹ Jaskáa ainbaon yoia iki: —Tsonbira ea aya-make, Ibó —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Jaskara ikenra, enribi mia jaweayamai. Katanwe; rama ochawetsayamanoxiwe —akin.

Jesús nato netemea joé keska

¹² Jato yoiboreskin, Jesussen jonibo neskaa iki: —Ea riki nato netemea joé. Jaweratobaonki ea ikonhaxon, en yoia keskábore ea axonai, jabora yamé meran iamai, jan jati joé meran jakanti iki —akin.

13 Jatian *fariseobaon yoikana iki: — Miinbiorara min ikábo yoiai. Jaskara kopíra min yoiaibo non ikonhaayamai —akin.

14 Jatian Jesussen jato neskáakin yoia iki: —Enbi nokon ika jawékibo en yoiaira, ikon iki, jakopira en onanke ea jainoax joá itan ea jain kaai. Mato riki ja jaweranoaxki ea joá itan jaweranoki ea kaai ixon onanyamaabo.

15 Matonra akai, jonin shinanmanres jaton jakonma jawéki akábo yoixonkin, ikaxbi enra tsoabi jato jakonmaayamai.

16 Jatian, jawekeskabo onanna ixon, jaskara riki akin en mato yoiaira ikon iki; enbicho shinantaanan mato yoiaima ikax. Jan ea raana nokon Papa Dios betan shinantaanankayara en mato akai yoikin.

17 Maton esé meranbiribi akai yoikin, rabéxon jaskararibi yoikanketianpari joi ikonhati.

18 Nokon ikábora enbi mato onanmai. Jatian jan ea raana nokon Papa riki wetsa jan jato ekiriakin onanmai —akin.

19 Jato jaskáa yokákana iki: —¿Jaweranorin min Papa? —akin. Jatian Jesussen jato yoia iki: —Matonra ea itan nokon Papa onanyamake, ea kikinakin onanxonkayara, ja nokon Paparibi maton onankeanke —akin.

20 Jesussenra ja fariseobo jaskáa iki, Dios rabiti xobo meranxon jato axeanontian; jain ofrenda napótibo ikainxon. Jato jaskáaitian, retekaskinbi tsonbi yatanyamaa iki, ja Diossen shinanxona mawáti nete senennamapari iketian.

Ea kaainkora, mato kati atipanyamake, iki iká

21 Jatian Jesussen jato yoiboresa iki: —Eara kaai, jatianra maton ea benanoxiki; ja ea jain kaainkora mato kati atipanyamake. Ikaxbi maton ochanbira mato mawánoxiki —akin.

22 Jato jaskáa, judíobo koshibo ikana iki neskati: —¿Janbix mawáti ikaxmein ikai, jain ea kaainkora mato kati atipanyamake, iki? —ikibo.

23 Jaskakanaitian, Jesussen jato yoia iki: —Matobora neno namanmeabi iki, ikaxbi eabiribira bochikia iki; matobora nato netemea iki, ikaxbi eara nato netemeama iki.

24 Jaskara kopíra en mato yoia iki, maton ochanbira mato mawánoxiki, akin. Jaskáakin Eabi riki jan mato akinti akin en mato akábi ea ikonhaya-maira, maton ochanbi mato mawánoxiki —akin jato aká iki.*

25 Jato jaskáaketian yokákana iki: —¿Tsoakayarin mia? —akin. Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ea riki, ja en moabi mato yoipachoi.

26 Jaskara ikaxa, ja maton iká jawékibo en mato yoixontibo ichabires iki, ikaxbi jan ea raanatonra ikon yoiai. Jatian ja jonibo en yoia jawékibora, jan ea yoiaitian en ninkata keskáboresibi iki —akin Jesussen jato aká iki.

27 Jawen Papa Dioskiriakin jato Jesussen yoiabi, jabaon onanyamakana iki.

28 Jaskara kopíra jato yoia iki: —Ja jonin Bake bochiki panínxonparira maton onannoxiki Ea riki, Eabi ixon, jaskara ixonra nokon shinanmanbi en jawebi ayamai, ja nokon Papan ea onanmaaboresibira en yoiai.

* **8:24** Jaskati yoyo ikaxa Dios keskaribi Jesús ikai. Ex. 3.14

²⁹ Jan ea raana jonira ebébi iki. Ja nokon Papanra eabicho jeneama iki, jawen keena keskáres en axonai iketian —akin jato aká iki.

³⁰ Jato jaskáakin yoia, ninkaxon icha judío koshibaon já ikonhakana iki.

Diossen bakebo itan ochan iboa jonibo

³¹ Jatianra jawen joi ikonhakana judío jonibo Jesussen jato yoia iki: —En yoiai keskatibo jaaxparira ikonkon eonmea onannaibo mato itiki.

³² Akonkinra maton ea onannoxiki, jaskáakin akonkin maton ea onanketianra, xabakaatabo en mato imanoxiki —akin.

³³ Jato jaskáa, jabaon yoikana iki: —Noabo riki Abrahamman chiní rarebobo itan jawetianbira iboaxon yonokanai joni noa ikama iki ¿Jawekopikayaki min noa yoiai, noa xabakaatabo itiki akin? —akin.

³⁴ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratoboki ocha akí jaabo iki, jabora jan jato ochamaitonin iboakabo iki.

³⁵ Ja iboaxon yonokanaibora, jatíbitian ja yonoai joni betan iamai, ikaxbi westíora jonin bakera jatíbitian jabetan iki.

³⁶ Jaskara kopí ea Diossen Bake ixon, nokon koshi shinanman en mato xabáara, ikonkon xabakaatabo mato ikanti iki.

³⁷ Enra onanke mato Abrahamman chiní rarebobo jaskákinbira maton ea retekasai, en yoiai joibo ikonhakashamakin.

³⁸ Eara yoyo ikai nokon Papan ea axeabobiribi, jatian matonra akai ja maton papabakeax axeabobiribi yoikin —akin jato aká iki.

³⁹ Jato jaskáa jabaon yoikana iki: —Abraham riki, non reken papashoko —akin. Jatian Jesussen jato neskáakin yoia iki: —Ja Abrahamman chiní rarebo ixonra, jan aní keskáribiakinkaya maton akeanke.

⁴⁰ Jaskáakin jan aní keskáribiakin ayamakinra, ikonkon Diossen ea axeaka riki akin en akábi, maton ea retekasai. Abrahammanra, jawetianbi jato jaskara ayamaa iki.

⁴¹ Matonra akai ja maton papan akai jawékiboresibi —akin jato aká iki. Ikaxbi jabaon yoikana iki: —¡Noara xoxo bakeboma iki, noara westíora papayabicho iki já riki Dios! —akin akana iki.

⁴² Jatian Jesussen jato yoiribia iki: —Ja Dios maton papa ikon iketianra, maton ea noikeyanke; jaibakeax ea joá onanxon. Eara nokon shinanmanbi joáma iki, Diossiki ea jan raana.

⁴³ ¿Jawekopiki maton nokon joi onanyamaresai? Ea ninkáxonkashamai kopíres.

⁴⁴ Ja maton papa riki *Satanás, jatian matonra akai jawen keena keskábores akin, mato riki jawenabo. Nete peokoonontianbira ja Satanás retemis iká iki, jara jawetianbi ikoni yoyo iosma iki, ja jansoibo yoyo ikira jaskábiribi ikax ikai, jaskara jansobiribi itan jansón papa ikax.

⁴⁵ Ikaxbi ja ikon en mato yoiabi, maton ea ikonhayamai.

⁴⁶ ¿Tsoa ja mato betan itinatonki ea yoiti atipana ea ochaya iki ixon? Jaskáakin ikon en mato yoiabiki ¿Jaweati maton ea ikonhayamai?

⁴⁷ Ja Diossen bakebaonra, Diossen joibo ninkatai, ikaxbi ja maton ninkakashamai kopí

riki matobo jawen jonimabo ixon —akin jato aká iki.

⁴⁸ Jatian judío koshibaon yoiribikana iki: —Ja Samaritano akin non mia akaira, atibi non mia akai, itan miara yoshin naikia iki —akin.

⁴⁹ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Eara yoshin naikiana iki. Ja ea ikairiki nokon Papakibiribi jakoni yoyo iki, ikaxbi matobiribira eki jakonmai yoyo ikai.

⁵⁰ Eara enbixbi rabikaayamai, ikaxbi jarake wetsa ea rabikantinin keenai, itan janra ja ea ikonhayamaibaon jaton akaibo yoixonai.

⁵¹ Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratonki ja en yoiai keskábo ninkaxon akai, jara jatíbitian jati iki —akin jato aká iki.

⁵² Jaskáa judío koshibaon yoiribikana iki: —Ramakayara, moa mia non onanke, mia yoshin naikia. Ja non reken papashoko Abrahamra mawata iki. Jainoax ja *profetabo ipaoniboribira moa mawákana iki. Jatian min yoiai: ‘Jaweratonki ja en yoiai keskábo ninkaxon akai, jara jatíbitian jati iki’, ixon.

⁵³ ¿Miaki ja non reken papashoko Abraham ipaoni xewina iki? Ja Abraham itan *profeta ipaonibora moa mawákana iki ¿Tsoaki mia shinan-meetai? —akin.

⁵⁴ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja enbix rabikaatira, ja ea rabikaataibo jawemabi iki. Ikaxbi jan ea rabiai riki ja nokon Papa. Ja yoií mato jara non Dios iki mato ikai.

⁵⁵ Ikaxbira maton onanyamake, enresa onanke, Enribira onanyamake akin mato akáxa mato keskaribi kikinbires janso ea itiki. Enresa

akonkin onanke. Jaskara ikenra jawen joi en senenhaxonai.

⁵⁶ Ja maton reken papashoko Abrahamra kikini raroa iki ea joái onantaanan, jatian jaskáakin janbishaman oinna keská shinantaananra, kikini raroa iki —akin.

⁵⁷ Jatian judío koshibaon Jesús yoiribikana iki: —Miara pichika chonka baritiaomapari iki ¿Jatian min yoiai min Abraham oinna? —akin.

⁵⁸ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ikonshamanra en mato yoiai, Ja Abraham pikotamatianbira, ea moabi já iká iki —akin.

⁵⁹ Jatian jabaon makanbo bikana iki, ja makanman tsakaan reteskaskin. Ikaxbi icha xaran jonetax ja Dios rabiti xobo meranoax moa pikota iki.

9

Benchebi pikota joni Jesussen benxoaa

¹ Jatian ja bain kawankin oinkin Jesussen meraa iki benche joni jaskábi pikota.

² Jatian jaonmea onanaibaon yokákana iki: —Maestró, ¿Jawekeskati nato joni, benche pikotameinki? ¿Janbix ochaaton ó jawen anibo ochaaton ikámeinki? —akin.

³ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Janbix ochaaton, itan jawen anibo ochaaton ikama riki nato joni benche pikoti. Diossen jawen koshi shinan maton oinnon ikax, iká riki, jaskara pikoti akin.

⁴ Netepari ikenra, jan ea raanaton tee non axonti jake, ikaxbi nokóranoxiki moa yamé keska ikax tsonbi tee atikoma nete.*

⁵ Jaskati nato netenpari ikaxa ea nato netemea joé iki —akin jato aká iki.

⁶ Neskáakin jato yoitaanan, maiki keyon michoa iki. Jaskáaxon ja maibi bixon seróaxon, ja benche jan beyota iki.

⁷ Jaskataanán yoia iki: —Kamentanwe, ja Siloé xantóshokonko ikain bechokiiti —akin (Ja iki: “Raana”, iki iká). Jatian jaskáa, ja joni kaa iki. Jatian moa joxon, jakonhakin oinna iki.

⁸ Jatian japatax jaabo, itan jato koríki yokatai oinpachoaiboribi yokakanankana iki neskati: —¿Natomarin, ja jato jawéki yokati yakápachoi? —ikibo.

⁹ Jatian jatíribibo ikana iki: —Já riki —ikibo. Jatian wetsabobiribi iká iki: —Jama riki, ja jisábi wetsa joni riki —ikibo. Ikaxbi ja joninbi jato yoia iki: —Eabi riki —akin.

¹⁰ Jatian yokákana iki: —¿Jawekeskaxonki moa min rama ointi atipana? —akin.

¹¹ Jatian jan jato yoia iki: —Ja Jesús janeya joninra maiki keyon michotaanan, ja keyon mai seróaxon, ea jan beyota iki. Jainxonra ea yoia iki: ‘Ja Siloé xantóshoko ikain kaax bechokiitanwe’, akin. Jaskáa kaax, ea bechokiitatanbira en moa oinna iki —akin jato aká iki.

¹² Jato jaskáaketian yokáribikana iki: —¿Jaweranorin ja joni? —akin. Jatian jato yoia iki: —Enra onanyamake —akin.

* **9:4** Tee ati netebo jakonpari iketianra, non ati jake, moa atikoma netebo nokóketianra moa non ayamanoxiki.

*Benche benxoaa *fariseobaon yokákana*

13 Jatian ja benche ipachoai joni *fariseoboiba bokana iki.

14 Ja mai seróaxon beyoxon, Jesussen joni oinmanontian iká iki tantiti nete.

15 Jatian bokanketian, jabaon yokákana iki: —Jawekeskaxon moa oinnarin ixon. Jatian jan jato yoia iki, ja mai serokanra ea beyota iki, jaskáa pekáo ea bechokiita iki, jaskara kopí en rama oinnai —akin.

16 Jatian jatíribi fariseobo ikana iki neskati: —Nato jonira Diossibakeax joáma iki jakopira tantiti netenbi tantiamai —ikibo. Ikaxbi wetsabobiribi ikana iki: —¿Ameinti iki ochaya jonin ja oinxon onanti shinanmanres ratétibo akin? —ikibo. Jaskáaxon moa jatonbiribi wetsa tsamabo akana iki.

17 Jainxon ja moa benche ipachoai benxoaa joni yokáribikana iki neskáakin: —¿Ja mia benxoaxon oinmaa joniki, minbiribi jawekeska yoiai? —akin. Jatian jan jato yoia iki: —Jariki westíora *profeta —akin.

18 Ikaxbi ja Judíobaon, benche iká ixonbi moa rama oinna, ikonhayamakana iki, jaskákin jawen anibo kenamakana iki.

19 Jato kenamaa jawen anibo bekanketian yokákana iki: —¿Natorin ja maton bake, ja benche pikota maton yoiai? ¿Jatian jawekeskaxonki rama jakonhakin ointi atipana? —akin.

20 Jatian jaskáakanketian, jawen anibaon yoia iki: —Nonra onanke, nato riki ja benche pikota non bake.

²¹ Ikaxbira non onanyamake, jawekeskaaxonki rama oinna iki ixon. Jainxon non onanyamaribike, tson oinmaarin ixon. Jabishamankaya yokákanwe, moa yosiriki, jatianra mato janbishaman yoiti iki —akin akana iki.

²² Jaskáakinra ja jonin anibaon jato yoia iki, ja fariseoboki rakékin. Ja koshibaon moabi shi-nankana iká iki, jaweratoboki ja Jesús riki ja Cristo iki ixon onanai, jabo jain tsinkíkanai xobonkonía moa pikokanti.

²³ Jaskara kopíra, ja jonin anibaon ja koshibo yoia iki: “Ja non bakera moa yosi iki, jabishamankaya yokákanwe”, akin.

²⁴ Jato jaskáakin yoiketian, ja benche benxoa judío koshibaon kenaribakana joketian, yokákana iki: —Ponteakinkaya noa Dios bebon yoiwe, nonra onanke ja joni riki ochaya —akin.

²⁵ Jatian ja jonin jato yoia iki: —Ochayarin, ixonra en onanyamake, jaresa en onanke benche ikátikinbi rama en jakonhakin oinnai —akin.

²⁶ Jato jaskáa, yokáribikana iki: —¿Miaki jaweaka iki? ¿Jaweki aká iki min oinnon ixon? —akin.

²⁷ Jatian jato yoia iki: —Moara en mato yoiwanke, ixonbira maton ea ikonhayamai. ¿Jawekopikayaki en jakiribi yoitinin mato kenai?, ¿Matonribikayaki ja chibankasai? —akin.

²⁸ Jaskaketian jakonmaakinbiresbo yoikana iki, jainxon neskáakin yoikana iki: —Miara ibirai ja joni chibanai, noa ikaxbira Moisésenmea onanai-bobiribi iki.

²⁹ Nonra onanke, Diossenbi Moisés yoixon onanmani. Ikaxbi nato jonira non onanyamake, jaweranoax pikotarin ixon —akin.

³⁰ Jaskáakana, ja jonin jato yoia iki: —¡Nokonara ratéti jawéki iki! Jaweranoax joárin ixon maton onanyamaa, ixonbira benche ikenbi ea oinmake.

³¹ Nonra kikinbires onanke, ja ochai jaabo Diossen jato ninkáxonyamai. Jawen keena keskáres axonkin ja rabiaiboresa akai, ja yokákanketian, Diossen jato ninkáxonkin.

³² Jawetianbira tsontanibi westíora benche pikotabo benxoakana yoikanai non ninkáyosma iki.

³³ Nato joni Diossenbi raanama ixonra, jawe neskarabi ayamakeanke —akin jato aká iki.

³⁴ Jatian yoikana iki: —¿Mia, ja kikinbires ochayabi pikota joninki akai, noa axeakaskin? —akin. Jaskáaxon, ja tsinkiti xobonkonía, ja joni pikokana iki.

Shinan meran benchebo

³⁵ Jainxon Jesussen ninkata iki, jan benche benxoaa joni, moa pikokana, jainxon jabetan nokoanaxon yokata iki: —¿Minki akai ikonhakin ja jonin Bake? —akin.†

³⁶ Jatian jan yokata iki: —Ibó, ea yoiwe tsoarin já, en ikonhanon —akin.

³⁷ Jatian Jesussen yoia iki: —Moara min oinke, Ea riki ja mibé yoyo ikai —akin.

³⁸ Jesussen jaskáa, ja bebon chirankootaanon jonin yoia iki: —Enra mia ikonhaai, lbó —akin.

³⁹ Jatian Jesussen yoia iki: —Eara nato neten joá iki, atibi keskáakin jawékibo akí, ja benchebaon oinkanon ikax, jatian ja oinnabobiribi benchebo banekanon ikax —akin.

† 9:35 Ja jonin Bake iki iká riki ja kishpinmamis Cristo yoií iká.

⁴⁰ Jaskati Jesús yoyo ikaitian ninkaxon, jain iká jaweti fariseobaon yokáribikana iki: —¿Jaskara ikenki, noaribi iki ja benchebo? —akin.

⁴¹ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja mato benchebo iwanaxa, mato ochakanamabo ikeanke; ikaxbi nonra oinke iki ikaibo ikaxa, mato ochakanabobires iki —akin jato aká iki.

10

Ovejabo koirannai joni

¹ Jatian Jesussen yoia iki: “Ikonshamanra en mato yoiai, jaweratoki ja oveja kene meran jikii, xepótinin iamai, wetsaori neetax jikiai, ja riki yometsobo itan jakonmamisbo.

² Ikaxbi jaweratoki xepótininbi jikiai, jara ovejabo akonkin koirannai joni iki,

³ jara ja oveja xepóti koiranaiton kepenxonai. Jainoara ja koiranaiton, ja ovejabo jawen janen kenapakeai, Jaskáakin onanxonra, ja ovejabaon, jawen joi ninkáxonkanai, jainoara ja koiranaiton ja chité meranoa jato jokonhapakeai.

⁴ Jaskáakin jatíbi jawen ovejabo moa jokonhax, japari jato bebon rekenax kaaitianra, jawen ovejabaon chibanai, moa jawen joi onanna ixon.

⁵ Ikaxbi ja ovejabaonra jaton onanamabo chibanyamakanai. Wetsabires jato oinnaxa, jabáreskanai jaton joi onanyamaax”, akin.

⁶ Neskara jawékikibo yoinxonra, jato Jesussen onanmaa iki, ikaxbi jabaon onanyamakana iki jan jato yoikasaibo.

Jesús iki, akonkin jato koirannai

⁷ Jesussen jakiribi jato yoia iki: “Ikonshamanra en mato yoiai: Ea riki jan ovejabo weitai xepóti,

⁸ jatíbi ja ea joámatianbi jatopari bekanabora ikana iki yometso itan jakonmamis jonibo keskabo, ikaxbi jatíribibaonra akonkin ea ikonhakanabo ixon jaton joi ninkáxonyamakana iki.*

⁹ Ea riki ja xepóti, jaweratoki eiba jikiai jara kishpinmeeti iki, jaskataxa ikanti iki, oveja kene meran jikimakana iikin pikóxon ja piti pasto meraa keskábo.

¹⁰ Ja yometsora joái jato yometsoaires jaton shinanbo ramiati shinanyares, itan jato rétetí shinananyares. Ikaxbi eabiribira joá iki, jonibo jato jamanox, itan jatíbitian jati neteya jato imanox.

¹¹ Ea riki jato akonkin koirannai, ja akonkin ovejabo koirannai jonira, jato kopi mawáti jawemabi iki.

¹² Ikaxbi kopiakanares oveja koirannai joninra akai ovejabo akí pimis yoinabo beai oinxon rakékin jabati kakín jato potabainkin, akonkin jato koiranaima ixon itan ja ovejabo jawenamaboribi iketian, jatian ja pimís yoinanin akai pinoxon, bikaskin wetsaoribo jato janbismakin.

¹³ Ja jonira jabatai, ja ovejaboakin shinanyamai kopíakantires shinannai ikax.

¹⁴ Ea riki ikon jato koirannai, enra ja nokon ovejabo onanke itan jabaonribi ea onankanke.

¹⁵ Ja nokon Papan en onanna keskáribiakinra, enribi já onanke, jaskatira earibi, nokon ovejabo kopí mawatai.

* **10:8** Yometsobo itan jakonmamisbo riki ja kishpinmamis keskati ikátiai jonibo yoi ika.

¹⁶ Jaskaribiira jake wetsa nokon ovejaboribi neno mato betan jaamabo, jaboribira en jato neno beti jake, mato betan imanoxon: Jaskataxa westíora tsama ea chibanaibobicho mato inóxiki. Jatianra enbichores mato koiranoxiki.

¹⁷ Ja nokon Papanra ea noiike, wetsabo kopí mawátaanan jakiribi jiriribii kaaitian.

¹⁸ Tsonbira ea reteyamai, enbix keentaananra ea mawatai. Eara enbix nokon jati menikaati koshia iki, itan jakiribi nokon jati biribati koshia iki. Jaskátiriki ea nokon Papan yoia”, akin jato aká iki.

¹⁹ Jatian Jesussen jato jaskáa ninkatax, ja koshibo jakiribi jatonbiribi tsámabo aribakana iki.

²⁰ Ikaxbi jatíribibo ikana iki neskati: —Nato jonira moa yoshinman iboaka itan shinan ramita iki, ¿Jawekopiki ja yoyo ikaibo maton ninkaxonai? —ikibo.

²¹ Ikaxbi wetsabobiribi ikana iki: —Yoshiman iboaka jonira, jawetianbi jaskatibo yoyo iamai. ¿Ameinti iki yoshinman westíora benche oinmakin? —ikibo.

Judío koshibaon Jesús ikonhayamakana

²² Jatian iká iki oitian. Jatianribi iká iki, Jerusalénhain Dios rabiti xobo jankenhaxon jawen mekenman jenekani nete shinankin, fiestaakanai.

²³ Jesús iká iki Dios rabiti xobonko, ja Salomónman xobo chibó akin akanainko kawantani.

²⁴ Jain kawantanaitian, judío koshibaon katexon yokákana iki neskáakin: —¿Jawetio basibirespariki min noa meskó shinanmakin jeneai? Ikon

ja Diossen jawen katota bake ixon, noa yoimenwe —akin.

²⁵ Jaskáakana jato yoia iki: —Enra moa mato yoia iki. En mato jaskáakin yoiabira, maton ea ikonhayamakana iki. Ja nokon Papa Diossen atipana koshin en akai teebaonkayara jishtibiresakin mato onanmai.

²⁶ Ikaxbi matonra ikonhaayamai, nokon ovejamabo ixon.

²⁷ Ja nokon ovejabaonra nokon joi onankanke, itan en jato onanke, jatian jabaonra ea chibankanai.

²⁸ Enra jato jatíbitian jati neteya imai, jaskataxa jawetianbi mawákantima iki, itan tsonbiribi ea bichintima iki.

²⁹ Ja nokon Papan ea meniabora, jatíbi winoa ani iki, itan tsonbi ea bichinti atipanyamake.

³⁰ Ja nokon Papa betan ea riki noa westíorabicho —akin jato aká iki.

³¹ Jato jaskáa joni koshibaon jakiribi sináxon, makan biríbakana iki tsakanoxon.

³² Ikaxbi Jesussen jato yoiribia iki: —Ja nokon Papa Diossen atipana koshi meniatonra, icha jakon jawékibo mato bebonbi en aká iki. ¿Jatian jawerato jawéki kopíkayaki akai maton ea makanman tsakakaskin? —akin.

³³ Jatian judíobaon yoiribikana iki: —Ja non mia makanman tsakakasaira, min jakon jawéki aká kopíma iki, Dioski mia jakonmaibires yoyo ikai kopíkayara non mia akasai. Ja noa keska joniribi ikaxbi minbixbi eara Dios iki mia ikaitian —akin akana iki.

34 Jaskákanketian jato Jesussen yoiribia iki: — Maton esé meranra wishaa iki: ‘Enra mato yoia iki matobora diosbo iki’, akin.

35 Jaskara ikenra non onanke, ja Wishá meran yoiaibo ikonyora; Dios inike, ja jaki jawen joi raana jonibo yoi, jabora diosbo iki, ikí.

36 Jatian jaskáakin ea Diossen jawenabiribi imaxon, nato neten ea raana ikenbi, ¿Jawekopíki maton ea yoiai, eariki Diossen Bake iki ikai kopí, ea Dioski jakonmai yoyo ikai?

37 Ja nokon Papan akai teebo en ayamaitian, ea ikonhayamakanwe.

38 Ikaxbi en akaitian, ea ikonhayamakinbi, ja en akai teebo oinxontanibireskaya ikonhakanwe; jaskáaxonra maton onantiki ja nokon Papa emeran, jatian ea nokon Papa meran —akin jato aká iki.

39 Jato jaskáa, presoanoxon jakiribi Jesús yatankaskana iki, ikaxbi moa kakin jato potabaina iki.

40 Jainoax Jesús Jordán keiba kaai, jakiribi baneribia iki; ja Juanman jato peokin bautizanpachoainko.

41 Jain iketian icha joni ja oinni bokana iki; beax neskatiyo yoyo ikana iki: —Jato *bautizanaí Juanmanra, westíoraakinbi shinanmanres ja oinxon onanti ratétibo akáma iki. Ikaxbi nato jonikiriakin ja Juanman noa yoiabora ikon iká iki —iki ikana iki.

42 Jaskáxon, jain ika icha jonibaon Jesús ikonhakanwa iki.

11

Lazaro janeya Joni mawata

¹ Westíora jonira japaonike isinai Lazaro janeya Betania jemamea, jawen poibo iká iki María betan Marta.

² Nato María ja Lázaronin paira iká iki, ja inintinin non Ibo tachóxon jawen bookanbi soaxona ainbo.

³ Jainxon, jawen poibaon wetsa joni raana iki, Jesús yoitankanon ixon, kaxon yoikana iki neskáakin: —Ja mibé raenanaira kikinbiresi isinai lbó —akin.

⁴ Jaskara joi ninkaxon Jesusen jato yoia iki: —Nato isinra, mawáti isinma iki. Jara ichaxon Diossen atipana koshi oinkanon ikax iki, jainoax ja Diossen Baken atipana koshiribi oinkanon ikax —akin.

⁵ Marta itan jawen wetsa, jainoax ja Lazaro jato akonbireskin noia, ikaxbi Jesús

⁶ ja Lazaro kikini isinai yoikanabi, rabé netepari ja ikainbi baneta iki.

⁷ Jain moa rabé nete winóketian, jaonmea onanaibo neskáakin yoia iki: —Judeain boribanon bokanwe —akin.

⁸ Jato jaskáaketian, jaonmea onanaibaon yoikana iki neskáakin: —Maestró ramatanibi ja judío koshibaon mia jainxon makanman tsaxon retekaskin aibakanabiki, ¿Jakiribi mia jain karíbakasai? —akin.

⁹ Jatian Jesusen jato yoia iki: —¿Barinkayaki netetiibi chonka rabé hora tenayamai? Ja neten naira tatí iamai ja neten tenaa jishtishaman ike-tian.

¹⁰ Ikaxbi ja yamé naira tatí ikai, jishtima iketian —akin.*

¹¹ Jainxon jato yoiribia iki: —Noa jabé raenanai Lázarora oxake, ikaxbira en besomai kaai —akin.

¹² Jaskaketian, ja jaonmea onanaibaon yoikana iki neskáakin: —Ibó, jaskati oxaa ikaxki benxoai —akin.

¹³ Ikaxbi Jesussen jato yoia iká iki, ja Lazaro moa mawata yoikin, ikaxbi jaonmea onanaibaon shinankana iki, nekebi oxaares yoiira ibirai jaskati ixon.

¹⁴ Jatianra jato Jesussen onantiakin yoia iki: —Lázarora moa mawáke.

¹⁵ Jatianra ea raroai jain iamaax, jaskarara jakon iki mato beboni eki koshiti kopí. Ikaxbi rama moa oinnon bokanwe —akin jato aká iki.

¹⁶ Jatian Jesussen jato jaskáaketian, ja Rabébaon akin akanai Tomassen, wetsabo jato aká iki, neskáakin: —Noaribi jabé bonon bokanwe, noa jabébi mawánon —akin.

Jesús riki mawatabo jirimataan, jato jamai

¹⁷ Jatian moa Betaniain nokóxon Jesussen onanna iki, Lazaro miinhibakana moa chosko nete.

¹⁸ Ja Betania jemara iká iki, Jerusalén ochóma kimisha kilómetrobira.

¹⁹ Jatian icha judío koshibo Jerusalénhainoax, Marta betan Mariaiba bokana iká iki, onískanaitian jato shinan koshikiini.

* **11:10** Tee ati netebo jakonpari iketianra non ati jake, moa atikoma netebo nokóketianra moa non ayamanoxiki.

²⁰ Jatian moa Jesús nokotai ninkatax, Marta já bechii kaa iki. Jatian Mariábiribi, xobonbi baneta iki.

²¹ Kaxon Jesús bechixon, Martan yoia iki neskáakin: —Mia neno iketianra, nokon poi mawáyamakeanke Ibó.

²² Jaskara ikenbira en onanke, rama jatíbi min Dios yokatabo mia meniai —akin.

²³ Jatian Jesussen yoia iki: —Ja min poira jakiribi jiriribiai —akin.

²⁴ Jatian Martan yoiribia iki: —Ikon riki jiriribi-ranoxiki, ja mawatabo jirititian —akin.

²⁵ Jatian Jesussen yoiribia iki: —Ea riki ja mawatabo jirimai, jainoax jato jamai. Jawera-tonki ea ikonhai jara mawataxbi jaresti iki.

²⁶ Jainoax jatíbi ja japarixon ea ikonhaibora jawetianbi mawátima iki, ¿Minki akai ikonhakin neskara? —akin.

²⁷ Jaskáa ja ainbaon yoia iki: —Enra akai ikonhakin Ibó, mia riki ja Cristo, ja Diossen Bake nato neten joti yoipaokani —akin.

Lazaro miinkana kini bebonmeax Jesús winia

²⁸ Jaskáakin yoitaanan, Marta jawen wetsa María kenai kaa iki. Kaxon Martan netéshoko yoia iki neskáakin: —Ja maestrora moa neno, iki miara kenai —akin.

²⁹ Jaskáakin yoiatianbi wenítaanan, Jesús oinni María kaa iki.

³⁰ Jatian Jesús iká iki jeman nokotamapari, ja jainoa Martan nokowanainkobi.

³¹ Jaskati María ishtonbires pikókainaitian, ja shinan raromai boá jain iká judíobaon chibankana

iki, ja mawá miinkana kini bebonmeax winiira kabirai ixon.

³² Jaskatax kaax Jesús ikain nokóxon, Marían ja bebon chirankooxon yoia iki: —Mia neno iibake-tianra, nokon poi mawáyamakeanke Ibó —akin.

³³ Jatian María itan ja chibani boá judíoboribi winiai oinnax, Jesús jaribi oníxon jato noibaa iki.

³⁴ Jainxon jato yokata iki: —¿Jawerano maton miinarin? —akin. Jatian yoikana iki: —Oinni jowé Ibó —akin.

³⁵ Jainoax Jesús winia iki.

³⁶ Jaskataitian ja judío koshibo ikana iki: — ¡Oinkanwe kikinbiresakin noiabira iká ikibetin! — ikibo.

³⁷ Ikaxbi jatíribibo ikana iki neskati: — Natonra aibake ja benche oinmakin ¿Jawekopiki jaskáayamakin ja Lazaro mawámaa iki? —ikibo.

Lazaro mawata Jesussen jiria

³⁸ Jainoax Jesús ikonbiresi onisi jakiribi ja kini ochómakaina iki. Jain akana iká iki, westíora kini, jan xepóti xepoa iká iki westíora makan.

³⁹ Jainxon Jesussen jato yoia iki: —Ja makan oke werankanwe —akin. Jaskakenbi, ja mawataton poi, Martan yoia iki: —Moa chosko nete riki, ja non miinbata Ibó, moara pisi poatai —akin.

⁴⁰ Jaskáa Jesussen yoia iki: —¿Enki mia yoiamaa iki, ikoni eki koshixonra, ja Diossen atipana koshi min ointi iki, akin en mia aibata? —akin.

⁴¹ Jato jaskáa ja kini xepoa makan oke werankana iki. Jainxon Jesussen bochiki oinxon neskáakin yoia iki: —Ja en yokatabo min ea ninkáxonaitianra en mia iráke akai Papá.

⁴² Enra onanke, jatíbitian min ea ninkaxonai. Ikaxbira en yoiai nato jonibo neno ikana kopí, abákanon min ea raana ikonhakin ixon —iki iká iki.

⁴³ Jaskáakin yoitaanan koshin saí aka iki: — ¡jainoax pikówe Lazaro! —akin.

⁴⁴ Jaskáatianbi ja mawata iká pikota iki, jawen mekenbo jainoax jawen taebó nenké chopan ratanea jainoax jawen bemanan chopanribi kawakana; jatian Jesussen jato yoia iki neskáakin: —Jan neaa chopabo choroxon jenekanwe, ibanon kaai —akin.

Jesús yatanoxon shinan akana

(Mt. 26.1-5; Mr. 14.1-2; Lc. 22.1-2)

⁴⁵ Neskara kopí ja María ikinni boá icha judíobaon Jesús ikonhaakana iki, jan akábo oinxon.

⁴⁶ Ikaxbi jatíribibaonbiribi *fariseoboiba boxon Jesussen akábo yoikana.

⁴⁷ Jatianra ja *fariseoboyabi ja *sacerdotebaon koshibo, ja kikin koshibobires tsinkíkana iki, jainoax neskatibo yoyo ikana iki: —¿Ramaki nato joni non jaweatiki? Icha ja oinxon onanti ratétibora akai,

⁴⁸ jaskáakin non amaresabira, jatíxonbi jares ikonhakantiki. Jatianra ja romano koshibaon bexon noa keyokanti iki. Jainxon non Dios rabiti xoboboribi noa ras akanankanti iki —ikibo ikana iki.

⁴⁹ Jaskakanaitian ja *sacerdotebaon koshi, ja baritian imakana Caifás janeya jonin, jato aká iki neskáakin: —Matonra jawebi onanyamake.

50 Matonara bebon jakon iti iki, westíora jonibichores jema kopi mawáti. Jatikaxbi ja jeman ikábo noa keyótítianbi —akin.

51 Ikaxbi Caifássenra, jawen shinanmanbi jato yoia iki, Diossen Shinanmankaya jato yoia iki, ja *sacerdotebaon joni koshi ja baritian imakana ixon. Jaskarara jato yoia iki jonibaon toan Jesús mawati kaai kopí.

52 Ja judíobo kopíbichoma, jatíbi ja Diossen bakebo ochó janbisaboribi jato tsinkiti kopíkaya.

53 Jaskara iken ja nete peokootainxonbi ja joni koshibaon moa Jesús reteti shinankana iki.

54 Jaskara iken, jishtibires ja judíobo xaran moa Jesús niamakataiai. Jaskatax ja Judea mainmeax jatíbi jaonmea onanaiboyabi moa Efraín jeman kaa iki, ja iká iki, jain joni jayamaa ochóma iká. Jain Jesús jatíbi jaonmea onanaiboyabi baneta iki.

55 Jatianribi iká iki, judíobaon *Pascua fiesta iti ochóma maxkata. Jatian wetsa jemameaxbo icha joni Jerusalénhain bokana iki, ja fiesta ikamabi Dios bebon jakon iti kopípari benxokaati.

56 Jainxon Jesús benakana iki. Jatian Dios rabiti xobo meran boax ikana iki yokakanani neskati: —¿Matonki jawekeskara shinannai? Fiestanmein joái o joyamamenyai —ikibo.

57 Ja fariseobo betan ja *sacerdotebaon koshibaon moa jonibo yoikana iká iki, tsonki jaweranorin ixon Jesús onanna jan jato yoiti, moa yatanxon bokanti kopí.

12

Marían Jesús inintinin tachota
(Mt. 26.6-13; Mr. 14.3-9)

¹ Sokota nete *Pascua fiesta iti maxkákietianra, Jesús Betaniain kaa iki. Jain iká iki, ja mawákenbi jiriaibata Lazaro jaa.

² Jain Jesús kaketian jaon rarokin pitiaxonkana iki, Marta iká iki jato piti yasanxonai. Jatian Lázaroribi iká iki ja betan mesan pii yakata.

³ Jaskakenbi, Marían bea iki kikinbires kopí nardo aká ininti. Ja iká iki medio litrobira. Ja bexonra jan Jesús tachota iki. Jainxon jawen bookanbi taso a iki. Jatian ja xobo chicho inin poata iki.

⁴ Jatian jaskáaketian oinxon, ja jaonmea onanai ja jakonhai keská iikinbi jan Jesús jakonmaai kaai, Simonman bake, Judas Iscarioten neskaa iki:

⁵ —¿Jaweati nato ininti maroyamaarin, ja westíora baritia teexon kanankanaitii koríki binoxon, jaskáaxon ja jawékiomashokobo akinti kopí? —akin.

⁶ Ja jawékiomashokobo shinannaxa iamaa iki Judas jaskati yoyo iki, yometso ikaxa iká iki. Jara ikátiai, ja koríki koiranmakanai, jaskatira menikanainkoniabo yometsokatitai.

⁷ Jatian Jessussen neskaa iki: —Jaskati yoyo iamawe. Janra ea miinkanaitian ati benxoa iká riki.

⁸ Ja jawékiomashokobora jatíbitian mato betan jake, ikaxbi eabiribira jatíbitian mato betan iamai —akin aká iki.

Lázaroribi reteti shinankana

⁹ Jatian icha judíobaon Jesús Betaniain ninkákana iki, jain ninkatax bokana iki Jesús bicho oinnima Lázaroribi oinni; ja mawákenbi Jesussen jiriaa ike-tian.

¹⁰ Jaskáaxon ja *sacerdotebaon koshibaon shi-nankana iki, Lázaroribi reteti.

¹¹ Já kopi icha judíobo jabé judíobo betan ia-makin Jesús bichores ikonhakanai kopí.

Jerusalénhain Jesús kaa

(Mt. 21.1-11; Mr. 11.1-11; Lc. 19.28-40)

¹² Jatian ikana iki Jerusalénhain boabo kikin-bires icha joni, ja *Pascua fiesta ikaitian, nete xabáketian ninkákana iki ja jeman Jesús nokoti joái.

¹³ Jaskara ninkaxon xebon peibo xatekana iki, xateax jayábo ja bechii boi saa ibainkana iki: — ¡Noa Kishpinmawe Dios! ¡Nonra mia jowé akai, mia riki ja Ibon janenko joái, ja *Israelbaon Apo! — ikibo.

¹⁴ Kaai Jesús westíora burron peyakax kaa iki, ja wishá meran yoiai keskati:

¹⁵ “Rakéyamananwe Jerusalénhainoa jonibo, jainra maton apo joái; burron peyakaax”, iki ikai.

¹⁶ Jaskákanainbi ja jaonmea onanaibaon nato jawékibo onanyamaresa iki. Ikaxbi Jesús mawatax jiria pekáopari jatíbi ja Wishá meran yoiai keskábo senena shinanxon onankana iki jaabi jaskarabo winóti yoikin jato akábo.

¹⁷ Ja Jesús betan ixon, kini meranoabi Lazaro mawata kenaa, jiriax pikota oinhibatabaonribi, yoikana iki ja oinkanabo.

¹⁸ Jaskara kopí jonibo Jesús bechii bokana iki, ja oinxon onanti ratétibo aká ninkatax.

19 Ikaxbi ja *fariseobora jatonbiribibo yoyo ikana iki neskati: —Oinkanwe nonra moa já jaweati atipanyamake, ¡Jatíxonbiorara moa chibankanai! —ikibo.

Jawetii Greciainoa jonibaon Jesús benakana

20 Jatian ja Jerusalénhain fiesta winoti boabo jawetii Greciainoa joniboribi jain ikana iki, ja fiestankoxon Dios rabii boabo.

21 Jabaon Felipe nókokana iki. Ja iká iki Galilea main iká Betsaida jemamea, nokoxon yokákana iki, neskáakin: —Joní, noara Jesús oinkasai —akin.

22 Jaskáakana kaxon, Felipenbiribi Andrés yoia iki. Jainoax ja rabébi Jesús yoií kaa iki.

23 Jaskáakin yoikana, Jesussen jato neskáakin yoia iki: —Moara ike nete nokoti, ja jonin Baken jawen atipana koshi jato oinmati.

24 Jaskara ikenra, ikonshaman en mato yoiai, ja trigo bero main paketaxbi miinmeeyamaxa jabi-cho banetai, ikaxbi miinmeekainaxa, xoxoax icha bimia ikai.

25 Jaweratobaonki jawen nekeabi jati ayorakin noia, jara jati neteoma itiki. Ikaxbi jaweratonki jawen nekeabi jati jawemabiakin shinannai, jara jatíbitian jati neteya itiki.

26 Jaweratonki ea tee axonkasai, janra ea chibanti jake, jatian jaweranoki ea ikai, jainribira ja nokon yonoti inóxiki, ja ea tee axonaira nokon Papan rabinoxiki.

Jesussen jawen mawáti jato yoia

27 ¡Ramabishokora nokon shinan iorai onisai! ¿Enki jaweraki yoiti iki?, ¿Enmein yoitiki: Papá, nato masá tenetiainoa ea xabaawe akin? Enra ayamai. ¡Jaskáti kopíkayara ea joá iki!

28 Ja min atipana koshi jato oinmawe Papá —akin. Jaskataitian naikanmeax westíora joi neskati yoyo ika iki: “Enra moa nokon koshi shinan jato oinmaa iki, itan jakiribira en jato oinmai”, iki.

29 Jaskaketian ninkatax, ja jain iká jonibo ikana iki: —Tirín irake —ikibo. Jatian wetsabobiribi iká iki: —Ángelninra yoyo ake —ikibo.

30 Jatian jato Jesussen yoia iki: —En ninkanon ikaxa nato iamake, maton ninkanon ikaxkayara ike.

31 Rama riki nato netemea jonibaon jaton akai jawékibo jato yoixonti, jainoax ramara ja jawen keena keskáres nato netenxon jato amakasai moa jaaresa ikí kaai.

32 Ikaxbi ja mainmea ea weninkanketianra, jatíbi en jato ea ikonhamanoxiki —akin jato aká iki.*

33 Neskáaxonra jato Jesussen onanmaa iki, jawekeskataxki mawati kaai ixon.

34 Jaskáakin jato yoia jonibaon yokákana iki: —Ja esébo yoyo axonra non onanke ja Cristo jatíbitian jati. ¿Jatian jawekopiki min yoiai, jiwín axonra ja jonin Bake paninkanti jake? ¿Tsoakayarin ja jonin Bake? —akin.

35 Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja joé keskara mato betanpari ikai, ikaxbi basima neteres, ja joé mato betanpari iketian, jakon jawékibores akí jakanwe, ja jakonma jawékinin matoaresyamanon. Ja jakonma jawéki akai jonira, yamé

* 12:32 Ja riki: korosen axon Jesús retekanti yoii iká.

keska meran niai ixon, jan akai jawékibi onanyamake.

³⁶ Ja joé keska mato betanbipari iketian ikonhakanwe, jaskataxa nokon jonibo mato iti iki — akin jato aká iki. Jaskáakin jato yoia pekáo, moa jatoibakeax tson meratimain kaa iki.

Judíobaon Jesús ikonhayamakana

³⁷ Ichabiresakin Jesussen ja oinxon onanti ratéti jawékibo jato bebonxon akenbira, já ikonhayamakana iki.

³⁸ Jaskatira senena iki, ja *profeta Isaíasen neskáakin wishani: “Ibó, ja min joi non jato yoiabira noa ikonhaayamakana iki. ¿Tsoaki jawen atipana koshi, non Ibon oinmaa iki?” iki iká.†

³⁹ Jatian ja ikonhaayamakanai yoikinribi, Isaíasen neskáakin wishanike:

⁴⁰ “Diossenra jato benchebo banémaa iki, itan jaton shinanboribi jato chorishakanaana iki, jaskáaxon oinyamaxon onanyamakanon ixon, jaskatax ja ikonhayamax kishpinmeeyamakanon ixonribi”, iki iká.‡

⁴¹ Isaíasenra nato wishaa iki, Diossen atipana koshi oinna ixon, jaskáakinra jakiriakin jan jato yoia iki.

⁴² Jaskara ikenbira, icha judíobaon itan jatíribi jaton koshibaonribi Jesús ikonhakana iki. Ikaxbi onantibiresakin yoiamakana iki, fariseoboki rakékin, *jain tsinkiti xobonkonía jato píkakanaketian.

⁴³ Jabora jonibo betanres jakon ikaskin, Dios betan jakon iti shinanyamakana iki.

† 12:38 Is. 53.1 ‡ 12:40 Is. 6.10

Jesussen joinra jonibaon akábo jato yoixonoxiki

⁴⁴ Jainxon Jesussen koshinshaman neskáakin jato yoia iki: “Ja Ea ikonhaitonra, eabicho ikonhayamai, jan ea raana nokon Paparibikaya ikonhai.

⁴⁵ Jatian ea oinnaitonra, jan ea raanaribi oinnai.

⁴⁶ Ea riki ja nato nete tenai joá joé, jaskatax ja ea ikonhaibo yamé meran ikantima kopí.

⁴⁷ Ikaxbi ja nokon joibo ninkataxonbi jan yoiai keskábo ayamaira, jato jakonmaaxon masá tene-mayamai, eara jato jaskai joáma iki. Eara joá iki jato kishpinmati kopí.

⁴⁸ Ja ea omiskin nokon joibaon yoiai keskábo akáshamaira, jan masá tenematibiribi moa jake. Ja en mato yoia nokon joibaonbira, ja maton akábo mato yoixonoxiki, moa nete senenketian.

⁴⁹ Enbi shinannaxa ea yoyo iamai. Jan ea raana nokon Papanra ea yoia iki, ja en yoiti itan en axeati.

⁵⁰ Jainxon en onanke, ja nokon Papán senenhati yoiaibo senenhax jatíbitian jati neteya ikanti. Jaskara iken ja en yoiaibora en yoiai, nokon Papan ea yoia keskáboresibi”, akin jato aká iki.

13

Jaonmea onannaibo Jesussen tachota

¹ Jatian iká iki, moa *Pascua fiesta iti ochómashoko. Jatian Jesussen moa onanna iki, nato netemeax moa jawen Papa betan ikí kati nete nokotai. Jaskara ikenra, jawen jonibo jatíbitian kikinakin noia ixonbi, jato noiboresa iki, nato netemeax kati nete senenai kaman.

² Jainxon moa jawékiai ikanaitian, *Satanássen, Simonman bake Judas Iscariote moa shinanmaa iká iki, jakonhai keská ixonbi ja Jesús jakonmaati.

³ Jainxon Jesussen onanribia iki, Diossibakeax joá ikax moa jakiribi jain kaai. Jainoax jawen Papan jatíbi koshi shinan menia.

⁴ Jaskara kopí moa mesan yakataxbi Jesús wenita iki, wenixon jan perakoota chopa jopétaanan toalla biax, jan chinexeeta iki.

⁵ Jainxon bandejanin onpax axon, jaonmea onannaibo jato tachopakea iki, jaskáaxon ja toalla chinexeetaton jato tasopakea iki.

⁶ Jatian ja Simón Pedron, tae chokaxonka-saitian, yoia iki neskáakin: —Ibó ¿Minki ea nokon tae chokaxonai? —akin.

⁷ Jatian Jesussen yoia iki: —Ja en mia jaskáaira, rama min onanyamake. Ikaxbi iikinra min onan-noxiki —akin.

⁸ Jaskáa Pedron yoiribia iki: —¡Jawetianbira en mia nokon tae chokamayamai! —akin. Jaskáabi Jesussen yoia iki: —Ea tae chokamayamaxa, mia ea chibanai iti atipanyamake —akin.

⁹ Jaskáa Simón Pedron yoia iki: —¡Jaskara iketian, nokon taebobichores ayamakin, nokon mapoyabi nokon mekenboribikaya, ea chokaxonwe Ibó! —akin.

¹⁰ Ikaxbi Jesussen yoiribia iki: —Ja ramabi nashiara, jawen taebobichores chokati atipanyamake moa kerásma ikax. Matobora moa kerásma ixon, jatikaxbishaman ikaxmabi —akin.

¹¹ Jan jakonhai keská iikinbi jakonmaati moa onanxon yoikinra jato jaskáa iki: “Jatikaxbimariki mato kerasma”, akin.

12 Jaskáakin jaton tae chokaxonkin senenhataan, jan perakootai chopá saweribia iki. Sawetaanan jakiribi mesan yakáxon jato neskáakin yoia iki: —¿Matonki onanna, en mato jaskáa?

13 Matonra ea akai Maestró akin, jainxon, matonra ea Ibó aríbai. Ikon iketianra maton ea jaskáai ea jákon iketian.

14 Ja maton Ibo itan Maestro ixonra, maton taebo en mato chokaxonke, jaskáribiira mato wetsabo betan tae chokaananti jake.

15 Enra mato jaskáaxon ati onanmake, jaskáaribiakin maton akanon ixon.

16 Ikonshamanra en mato yoiai, yonoti jonira, jawen ibo xewina kikinma iki. Jainoax ja joi boí kaai jonira, jan raanai joni xewinamaribi iki.

17 Nato jawékibo onanxon jan yoiai keskábo akí jaketianra, mato Diossen raroshaman imati iki.

18 Mato jatíbi yoikinra, en mato ayamai. Enra onanke, tsoaborin ja en katotabo ixon, ikaxbi ja Wishá meran yoiaibokaya senenti jake: ‘Ja ebé piaibira eki jakonmaake’, iki iká.

19 Natora en mato yoiai jaskarabo winotamtianbi, jatian jaskarabo winóketian maton onanti kopí, ea riki ixon.

20 Ikonshamanra en mato yoiai: Jaweratonki ja en raana biai, janra eabi biai, jatian jaweratonki ea biai, janra ea jan raanaribi biai —akin jato aká iki.

Jakonhai keská iikinbi Judassen jakonmaati, Jessussen yoia

(Mt. 26.20-25; Mr. 14.17-21; Lc. 22.21-23)

²¹ Neskáakinbo jato yoiax, ikonbiresi Jesús on-isa iki. Jaskáxon, jato onantiakin yoia iki: — Ikonshamanra en mato yoiai, ja mato betan iká westíoratonra, jakonhai keská iikinbi ea jakonmaati jake —akin.

²² Jato jaskáaketian, jaonmea onannaibo beísanankana iki, tsoa yoíimein jaskatai ixon onanyamaaxbi.

²³ Jatian wetsa ja Jesussen akonbireskin noia, ja pataxon pii yakata iká iki.

²⁴ Jainxon Simón Pedron oinnatonres yoia iki, tsoa yoíimeinki ixon yokáti.

²⁵ Jaskáa, jan Jesús pataxbainxon yokata iki: — ¿Ibó, tsoarin já? —akin.

²⁶ Jatian Jesussen yoia iki: —Tsoaki ja pan pakex pokotaanan en meniai, ja riki já —akin. Jaskataan jenen pan pakex tsaimaa iki jainxon Judas Iscariote menia iki ja Simonman bake.

²⁷ Ja pan menia bixon, Judassen piaitianbi, *Satanás jawen shinan meran jikia iki, jainxon Jesussen Judas neskáakin yoia iki: —Ja min ati shinnanna ishtontani amentanwe —akin.

²⁸ Ikaxbi ja mesan pii yakatabaon westíoraxonbi onanyamakana iki, jaweatimein jaskáakin yoiai ixon.

²⁹ Jatian jatíribibaon shinankana iki, Judas ja koríki koirannai iketian, fiestatian atibo maroti yoikinra, Jesussen abirake ixon, iamax jawékiomashokobo jawéki meniti yoikinra, abirake ixonribi.

³⁰ Jatian jaskáakin pan menia pikin senenhataan Judas pikókaini kaa iki. Jatian iká iki moa yamé.

Bená senenhati joi

³¹ Moa Judas pikókainketian, Jesussen jato yoia iki: —Ramara ja jonin Baken atipana koshi jishtiai maton oinnai, itan ja Diossen atipana koshiribi jameranoax jishtiai maton oinnai.

³² Jatian ja jonin Baken jawen ani, itan jawen atipana koshi jato oinmaitianra, Diossenribi jawen ani itan atipana koshiribi jato oinmai kaai, itan basimara jato oinmati iki.

³³ Nokon bakebó, eara moa mato betan bashingaman iamai, matonra ea benanoxiki. Ikaxbi ja judío koshiho en jato yoiibata keskáribiakinra, rama en mato yoiai, ea jain kaainkora mato kati atipanyamanoxiki.

³⁴ Ja senenhati bená joira en mato meniai: Ja en mato noia keskatiribi, wetsabo betan noianankanwe.

³⁵ Mato jaskati wetsabo betan noianani jake-tianra, jatíbi jonibaon mato onankanti iki, matobo ikonkon eonmea onannaibo —akin jato aká iki.

Pedro paranati Jesussen jato yoia

(Mt. 26.31-35; Mr. 14.27-31; Lc. 22.31-34)

³⁶ Jatian Simón Pedron Jesús yokata iki: —¿Jaweranoki mia kaai Ibó? —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Jain ea kaainkora rama min ea chibanti atipanyamake, chiníparira min ea chibanoxiki —akin.

³⁷ Jaskáaketian Pedron yokáribia iki: —¿Jaweatiki en mia rama chibanti atipanyamaa, Ibó? ¡Mia kopi mawátira ea jawemabi iki! —akin.

³⁸ Jaskáaketian Jesussen yoia iki: —¿Ikonrin mia ea kopi mawáti jawemabi? Ikonshamanra en mia

yoiai: Atapabene keotamatianbira, ea onanama keskati mia kimishai parananoxiki —akin.

14

Jesús iki jan Papaiba kati bai

¹ Jainxon jato yoiboresa iki: “Onísyamakanwe, Dioski itan ekiribikaya koshibanwe.

² Ja nokon Papa iká xobonra jain jatibo jayonreske, jaskarama iketianra jain mato iti benxoaxonira ea kaai akin en mato yoiamakeana iki.

³ Jain kaxon, mato jatibo benxoaxonyonaxa, ea joribai kaai, en mato boti kopí, jaskatax jain ea ikainribi mato ikí kati kopí.

⁴ Jaskara ixonra, maton moa onanke ja ea jain kaaínko mato jan kati bai”, akin jato aká iki.

⁵ Jaskáakin jato yoiketian, Tomassen yoia iki: —¿Ibó, nonra onanyamake jain mia kaai? ¿Jawekeskaxonki ja bai non onantiki? —akin.

⁶ Jatian Jesussen yoia iki: —Ea riki ja jaskatax nokóti bai, ja ikon, itan ja jati. Ea kopíresa jonibo nokon Papaiba nokóti atipanke.

⁷ Ea onanxonra, ja nokon Papparibi maton onanoxiki, itan ramabira moa maton onanke, mato betanbi jaa iketian —akin.

⁸ Jaskáaketian Felipen yoia iki: —Ja min Papa noa oinmawe Ibó, já onanaxa moa noa jakon itiki —akin.

⁹ Jatian Jesussen yoia iki: —Felipe, moa basi riki ea mato betan ¿Jatian min ea onanyamaparia? Ja ea oinnatonra nokon Papparibi oinke; ¿Jatian jaweatiki ja nokon papa oinmati min ea yokatai?

¹⁰ ¿Minki ikonhayamai ea nokon Papa meran, jatian nokon Papa emeran? Ja en yoiai jawékibora

nokon shinanmanbi en yoiamai. Ja nokon Papa emeran jaatoninra, jawen teebobiribi emeranson akai.

¹¹ Ea ikonhakanwe ea iki nokon Papa meran, itan nokon papa iki emeran, jaskáyamakin ja en tee akaibotanibireskaya ikonhakanwe.

¹² Ikonshamanra en mato yoiái, jaweratoki ea ikonhaax eki koshiai, janra ja en akai keská teeboribi atiki, jainxon, ani wetsa teeboribi ati iki, Ea nokon Papa ikainko kaai kopí.

¹³ Jatibi nokon janenko maton yokáketianra, en mato axonoxiki, ja Papan jawen koshi shinan jawen Bake meranson mato oinmati kopí.

¹⁴ Wetsa jawékibires nokon janenko ea maton yokáketianra, en ati iki.

Diossen Shinan raanxonti Jesussen jato yoia

¹⁵ Ea akonkin noixonra, ja en ati yoiabo maton ea axonti iki.

¹⁶ Jatianra en nokon Papa yokáti iki, jatíbitian mato betan iti, wetsa jan mato ikinti raanxonon ixon.

¹⁷ Ja iki ja Diossen ikon Shinan, jara nato netemea jakonma akaibaon biti atipanyamake, oinyamakanai kopí itan onanyamaxon; Ikaxbi matonra onanke mato betan iketian, itan mato meranribi ikí kaaitian.

¹⁸ Enra mato kachianbainyamai, mato betan ikíra ea jakiribi joribai kaai.

¹⁹ Jawetii nete pekáora, ja nato netemea joni-baon moa ea oinyamakanai. Ikaxbi matonra ea oinnoxiki itan matora janoxiki earibi jaa kopí.

²⁰ Ja netenra maton onannoxiki ea nokon Papa meran, jatian matobiribi emeran, jatian eabiribi mato meran.

²¹ Ja nokon joi ninkaxon en yoia keská akaira, onanti iki ea akonkin noia. Jan ea jaskáakin noiara nokon Papan noishokoti iki, jatianra enribi noiax moa ea jaki onantiti iki —akin Jesussen jato aká iki.

²² Jatian Judassen (ja Iscariotema) yokata iki: —Ibó ¿Jawekopíki ja wetsabo onanmayamakinbi noabichores min onanmai? —akin.

²³ Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ja ea noiara en yoiai keskábo ninkatax jaskati jake. Jatian jara nokon Papan noiti iki, itan nokon Papa betanbi ea joti iki, jabetan jaai.

²⁴ Jan ea noiamatonra, en yoia keskábo ayamai. Ja maton ninkatai joibora nokon joima iki, jan ea raana nokon Papanakaya riki.

²⁵ Jatíbi neskarabora en mato yoiai, mato betanbipari ixon.

²⁶ Ikaxbi jan mato ikinti ja Diossen Shinan, ja Papan nokon janenko mato raanxonaitonra jatíbi jawékibo jainxon jatíbi ja en mato yoiaboribi, mato jakiribi shinanmanoxiki.

²⁷ Ja xabá shinanra en mato jenexonai, ja nokon xabá shinanra en mato meniai, ikaxbi mato en jaskámaaira nato netemea jonibaon mato shinan jakonshaman imaxonai keskáma iki, onisyamakanwe itan rakéyamakanwe.

²⁸ Matonra en yoiai moa ninkata iki ea kaai, jainoax mato betan íki jakiribi ea joribai. Jaskara iken, akonkin ea noia ikaxa, mato raroreskeanke

ja nokon Papaiba ea kaai onanax, ja ea xewina iketian.

²⁹ Enra mato moamabi nato yoiai, moa jaskarabo winóketian maton ikonhakanti kopí.

³⁰ Eara mato betan basi yoyo iamai, jan nato nete iboara moa joái, earesti koshiomanixbi.

³¹ Jaskarara iti jake, akonkin nokon Papa en noia, itan jan ati yoiabores en akai, nato nete-mea jonibaon onankanti kopí, jaskara iketian weníkanwe noa nenoax bokannon —akin jato aká iki.

15

Jesús uva jiwiki yoinmeeta

¹ Jainxon Jesussen jato yoiboresa iki: “Eariki ja ikonkon uva jiwi, jatian nokon Papa riki jan oroai.

² Jatian westíora nokon mebi bimiamaitianra ponxteai, ikaxbi bimiaitianra wetsa ponyanbo xatexon, xabáakai icha biminon ixon.

³ Matobora, moa xabakaatabo iki, ja en joi yoia ninkaxon ikonhabo ikax.

⁴ Ea mato betan ikai keskatiribi matoribi ebetan iki jeneyamakanwe, westíora uva ponyanra jabicho ikax bimiti atipanyamake, jawen jiwioama ikax, jaskaribiakinra matonribi jawebi ati atipanyamake, ebetanma ixon.

⁵ Eariki ja uva jiwi, jatian mato riki ja ponyanbo. Jaweratoki ebetanbi iki itan earibi jabetanbi iki, janra jakoni bimiai keskáakin, icha jakon teebo ati iki. Ikaxbi ebetanma ixonra, tsonbi jawe atipanyamake.

⁶ Jaweratoki ebetan westíora shinanbicho jatíbitian iamai, jara ja ponyanbo tsinkixon jeman tsamana, choshiketian chiikan menoa keská itiki.

⁷ Ebetanbi jaxon, nokon join yoiai keskábo akin jeneyamakinra, maton keenkin yokatabo mato Diossen meniti iki.

⁸ Neskarainxonra kikin jakon itan ani riki ja nokon Papa ixon onankanti iki, jawen keena keskábo akí mato jaketian, jaskataxa, mato onanti iti iki, ikonkon eonmea onannaibo.

⁹ Ja nokon Papan ea noia keskáribiakinra, enribi mato noike, ja nokon noimisti shinanman jaai jeneyamakanwe.

¹⁰ Jaskáakin ja en yoiai keskatibo jaxonra, maton ea noikin jenetima iki, jaskáribiakinra enribi ja nokon papan yoiai keskábo akin ja noikin jeneyamai.

¹¹ Jaskakinra en mato yoiai ebetan mato raronon ixon, itan ikoni mato raroti kopí.

¹² Ja ninkaxon maton senenhati en yoiai nokon esé riki neskara: Ja en mato noia keskatiribi, wetsabo betan noiananti.

¹³ Ja ani noimisti shinan westíora jonin jato oinmati riki, jabé raenanaibo kopí mawáxon.

¹⁴ Matobo riki nokon kikin ebé raenanaibo, ja en yoia keskábo akai ikax.

¹⁵ Enra nokon yonotibo akin moa mato ayamai. Ja yonokanaitonra jawen patrónman akaibo onanyamake. Ebé raenanaibo akinra en mato akai, jatíbi nokon Papan ea yoiabo mato onanmaa ixon.

¹⁶ Matonra ea katotama iki, Enkayara mato katota iki, jaskáaxonra en mato yoia iki, jakoni bimiai

keskáakin icha jakon teeboribi maton akanon ixon, itan ja bimi jatíbitian keyóyamai janon ixon. Jatianra jatíbi maton yokataibo, nokon janenko mato Papan meniti iki.

¹⁷ Nato riki ja en mato ati yoiai: Wetsabo betan noianankanwe.

Jesús jawen joniboyabiakin omiskanai

¹⁸ Ja jakonma jonibaon mato omiskana, onankanwe, eaparira jaskáakin omiskana iki.

¹⁹ Jabo keskaribi mato iketianra, wetsabo akai keskáakinribi mato noikeyankanke. Ikaxbi jato xaranmeabira en mato katota iki, jaskara kopíra mato ja jonibaon omiskanai, mato jabo keskáma iketian.

²⁰ Shinankanwe ja en mato yoipachoaibo: ‘Yonokaatai jonira, jan yonoai joni xewinama iki’. Ea jakonmaakin masá tenemakana ixonra, matoribi jaskáakanti iki; en joi yoiaitian ninkaxon ikonhakana ixonra, maton yoiai joiribi ninkaxon ikonhakanti iki.

²¹ Matora jaskáboanaxikanai ea kopi, itan jan ea raanaribi onanyamaxon.

²² Jabora jawe ocha akanama keskábo ikeyankanke, en joxon jato jawe joibi yoiaama ikax. Ikaxbi ramara jabo moa jaki paranati yamake, jaton ocha aká kopi.

²³ Jaskáakin ea omisaibaonra nokon Paparibi omiskanai.

²⁴ Jawe ocha akanama keskábora ikeyankanke, en jato bebonxonbo ichabiresakin wetsabaon ayamai keskáakin jawebi ayamaa iketian. Ikaxbi nato jawékibora moa oinkanke, jaskarabo oinxonbira ea omiskanai, itan nokon Paparibi omiskanai.

²⁵ Ikaxbi neskarabora winotai, jaton esé meran wishakaata joi senenti kopí: ‘En jawekeskabo ak-enmabira, ea omiskanai’, iki iká.*

²⁶ Ikaxbi jan mato ikinti ja ikon Shinan mato akinnon ixon, nokon papaibaxon en raana jox-onra, ekiriakin jakonhakin mato onanmanoxiki.

²⁷ Itan matonribira ekiriakin jakonhakin jato onanmanoxiki, ja peokoonontianbi, mato ebe-tanbi ikanabo ixon.

16

¹ Neskara jawékibora en mato yoia iki, eki koshii mato jenékanaketian.

² Ja *jain tsinkíti xobonkoniabora mato pikonoxikanai, jainoax netera nokónoxiki, wetsanbires mato reteax, Dios keenai keskára non ake, ikibo ikanti.

³ Matora jaskaboanoxikanai, noa onanyamakana ixon, nokon Papa itan earibi onanyamaxon.

⁴ Enra mato neskarabo yoiai, ja nete nokóketian maton shinanti kopí, en mato moa yoia.

Diossen Shinanman akai

Mato betanbipari ixonra moabi en mato neskáakinbo yoiamaparia iki.

⁵ Ikaxbi ramara ea moa kaai, jan ea raana betan ikí, jatian mato westíoranbira jaweranoki ea kaai ixon, ea yokáyamai.

⁶ Jaskáakin ea yokáyamaibira, mato kikinbiresi oníske, en mato neskara jawékibo yoia.

⁷ Ikaxbira en mato ikonshaman yoiai, ea kaakayara matona jakon iki. Ea kayamaabira, jan mato

* 15:25 Sal. 35.19; 69.4

ikinti jotima iki. Ikaxbi moa kaxonra, en mato raanxoni kaai, mato meran inon ixon.

⁸Ja joxonra, nato netemea jonibo jishtiakin jato onanmanoxiki, tsoarin ja ochaya, itan tsoarin ja jawe jakonmabi akáma, jainxon tsoarin ja Diossen moa jakonma masá tenematires,

⁹itan tsoarin ja ochaya, ja ea ikonhayamai,

¹⁰tsoarin ja jawe jakonmabi akáma. Eara nokon Papaiba kaai, jatianra ea maton moa oinyamanoxiki,

¹¹tsoarin ja Diossen masá tenematires. Nato nete jan koirannai, ja iki moa masá tenetiainko.

¹²Icha joibora jake en mato yoitibo. Jabo en mato rama yoiabira, maton onantima iki.

¹³Ja ikon Shinan joxonra, mato onanmanoxiki ja maton onanti ikon joi. Janbi shinantaananra mato jan yoiamanoxiki. Janbi Diossibakea ninkatabokayara, mato onanmanoxiki. Jainxon mato onanmaribanoxiki, ja ramakaya iti jawékibo.

¹⁴Janra nokon ani shinan itan nokon jakon shinan jato oinmanoxiki, eibakea bixonra mato onanmanoxiki.

¹⁵Jatíbi nokon Papa jayata jawékira, nokonaribi iki. Jaskara kopíra, en yoia iki, ja Diossen Shinanmanra eibakea joiboribi bixon mato onanmanoxiki akin.

¹⁶Basimara ea maton moa oinyamanoxiki, ikaxbi basimaribira maton ea jakiribi oinnoxiki”, akin jato aká iki.

Onís iitibi raroti

¹⁷Jato jaskáa, jatíribi jaonmea onannaibo neskati yokakanankana iki: —¿Jawekeskara

yoikaskinmein noa neskáakin yoiai?, Noa yoiai basimara non oinyamanoxiki jainxon iikinra, non oinribanoxiki akin. Jainxon yoiribiai jawen Papaiba kaai.

¹⁸ ¿Jawekeska yoiimeinki ja basimara itiki iki ikai? Nonra onanyamake ja yoyo ikai —ikibo ikana iki.

¹⁹ Jatian jaonmea onannaibaon yokákaskanai onanxonra, Jesussen jato neskáakin yoia iki: — Enra mato yoia iki, basima nete pekaora ea maton moa oinwetsayamai. Jainxonra basima nete pekao jakiribi maton ea oinribanoxiki, akin. ¿Ja onankasiki mato yokakanankanai?

²⁰ Ikonshamanra en mato yoiai, masá shinanira mato wininoxikanai, jatianra ja ikonhayamai jonibobiribi raronoxikanai. Ikaxbi jaskati onisaxbira ja maton masá shinanna jawékibo raroti inóxiki.

²¹ Westíora ainbaonra, jawen bakenti nete nokoketian, masábires teneai. Ikaxbi moa ja bake pikota pekáora, ja baken chexabo moa shinanbenotai, westíora bake nato neten pikoax raroi.

²² Jaskaribiakinra rama matonribi masá shinannai. Ikaxbira jakiribi mato oinni ea joribai kaai. Jatianra maton shinan meran mato raroshaman inóxiki, tsonbi mato bichintima raro shinan.

²³ Ja netenra, moa jawebi maton ea yokáyamanoxiki. Ikonshamanra en mato yoiai, ja nokon Papanra jatíbi ja nokon janenko maton yokatabo mato meninoxiki.

²⁴ Jaskara ikenbira, ramakamanbi nokon janenko jawebi maton yokatama iki, yokákanwe jatianra maton biti iki. Jaskatax mato ikonbiresi raroti kopí.

Jesús iki nato netemea jakonma jawékibo janharesa

²⁵ Jatíbi neskarabora wetsa jawékikibo yoinbainhanan en mato yoia iki. Ikaxbi nokóranoxiki nete, moa wetsa jawékikibo yoinxon en mato onanmatima. Jatianra onantishamanhakin, nokon Papanakiriakin en mato yoinoxiki.

²⁶ Ja netenra nokon janenko maton yokánoxiki. Jaskara ikenra ja maton yokatabo mato meninon ixon, nokon Papa en mato yoixonoxiki, akin en mato ayamai,

²⁷ ja nokon Papanbi mato noia iken. Matora noiike maton ea noia kopí, jainxon ja Diossen ea raanaribi maton ikonhaa iketian.

²⁸ Ja nokon Papaibakeaxa nato neten ea joá iki. Jaskara ikaxa, rama ea karibai, ja nokon Papaiba —akin jato aká iki.

²⁹ Jato jaskáaketian jaonmea onanaibaon Jesús yoikana iki: —Ramara wetsa jawékikibo yoinbainyamai, mia onantishamani yoyo ike.

³⁰ Jaskara ikenra, min jatíbi jawéki onanna rama non onanke. Itan tsonbiribi mia yokáti senenma. Jaskara kopíra, non mia ikonhai, mia Diossenbi raana joá —akin.

³¹ Jatian Jesussen jato yoia iki: —¿Jaskara ikenki ramapari maton ikonhai?

³² Jaskara ikenbira moa nete nokotai, itan rama riki ja nete. Rakékinra matonbiribibo janbiskin

maton ea potabainnoxiki, ikaxbira eabichoma iki, ja nokon Papa ebetan iketian.

³³ Jatíbi neskarabora en mato yoiai, ebetan ikax xabáshaman shinanya mato inon ixon. Nato netemeaxa meskó jawékininbo mato onitsapiti jake, ikaxbi koshiakin shinankanwe. Ja nato netemea jakonma jawékibora moa enharesa iki —akin Jesussen jato aká iki.

17

Jaonmea onanaiboki Jesussen orana

¹ Jaskáakinbo jato yoia pekáo, Jesús bochiki oin-nax neskati yoyo ika iki: “Papá, moara ike nete nokoti, ja min Baken ani atipana koshi jato onan-mawe, janribi min ani atipana koshi jato oin-mashokonon.

² Jatíbi jonibaon koshira min Bake min imaa iki, jaskatax ja nokona iti min ea menia jonibo jatíbitian jati neteya ikanti kopí.

³ Jatian ja jatíbitian jati nete riki, miabichores ikon Dios onankanti, itan ja min raana Jesucristoribi onankanti.

⁴ Enra ja min ani atipana koshi jato onanmaa iki, jainxon ja min raanxon ati yoiaaboribi en senen-hake.

⁵ Papá, eara ja min nete joniamatianbi mi-ibetanbi westíora atipana koshiabicho iká iki, rama mia miibaxonbi ja ani atipana koshi jakiribi ea meniribiwe.

⁶ Ja nato netemea min ea meninoxon katóxonabora en onanmaa iki, tsoarin mia ixon. Jabora minabo iká iki, minabo ikenra, min ea

jabo menia iki. Jabaonra min joi ninkataan, min yoia keskábo akana iki.

⁷ Jaskara ixonra rama onankanke, ja min ea meniabo miibakeax joái.

⁸ Min yoia joibo en jato yoiara, jabaon ninkáxon ikonhakana iki. Jaskáaxonra onankana iki, ea miibakeax joá. Jainxon miinbi ea raana joáribi ikonhakana iki.

⁹ Jabo kopíra en mia yokatai, nato netemea ja mia ikonhaax miki koshikashamaibo kopíra en mia yokáyamai. Ja min ea meniabo kopíkayara, en mia yokatai minabo iketian.

¹⁰ Jatíbi ja nokonabora minaribi iki, jatian jatíbi ja minabora nokonaboribi iki. Jaskara ikenra ja nokon ani koshiribi jato meran onantibires ikai.

¹¹ Eara moa nato neten iamai. Ikaxbi jabo-bichoresa, nato netenbi banékanai, ea miibetan ikí kaai kaman. Papa ochaoma, ja min atipana koshin janenko jato koiranwe ja min ea menia janenko, jaskatax noa ikai keskatiribi ja shinanyabicho ikanon.

¹² Jato betan nato neten ixonra, en jato koiranxon koshikiina iki, min atipana koshin, itan min ea menia janenko, jatianra tsoabi manóyamaa iki, ja moa manota ikabichoresa jaskata iki, ja wishá meran yoiai senenti kopí.

¹³ Ikaxbi ramara ea moa miiba kaai. Ea kaamatianbira jato betanbipari nato neten ixon, neskara jawékibo en jato yoiai, ea raroshamanai keskatiribi, jaboribi rarokanon ixon.

¹⁴ Enra min joi en jato onanmaa iki. Jaskáakin en jato onanmaara, jabaon ikonhakana iki. Jaskáakin onanxon, jato yoikanabira, ja jakonma shinya

jonibaon ninkáxonyamakin jato omiskanai. Ja jabaon akai keskáakin shinanyamakanai kopí, earibi nato netemeama iketian.

¹⁵ Nato mainmea jato bonon ixonra en mia yokáyamai. Ja jakonmainoa min jato koiranon ixonra en mia yokatai.

¹⁶ Jabo nato netemea ikaxbira, ja nato netemea jakonma shinanya jonibo keskati jakonma akí, jayamakanke earibi nato netemeama iketian.

¹⁷ Ja min ikon joi meranxon jakonmainoa jato tsekawe, min joira ikon iki.

¹⁸ Ja min ea nato neten raana keskáribiakinra, enbiribi jabo raanai; ja min joiribi jato onanmatankanon ixon.

¹⁹ Jato kopí riki enbixbi ea ochaoma, jaskatax jaboribi ja min ikon join imaa ochaomabo ikanon ikax.

²⁰ Natobo kopíbichora en mia yokáyamai. Ekirí-akin jabaon jato joi yoiara, wetsabaonribi ea ikonhanoxikanai, jaabo kopíribira en mia yokatai.

²¹ Jatíbi jabo ebetanbi ikanon ixonra en mia yokatai, mia emerán itan ea mii merán ikai keskati jaboribi nomeran ikanon, jaskáaxon nato netemea jakonma akai jonibaon ikonhakanti kopí min ea raana joá.

²² Ja min ea menia ani atipana koshiribira en jato menia iki, noa ikai keskátiribi westíorabicho ikanon ixon.

²³ Jabo emerán itan mia emerán, jaskatax ponté westíorabicho ikanti kopí. Jaskakanaitian oinxon, nato netemea jonibaon onanboreskanti kopí, min raana ea joá, itan min ea noia keskáribiakin min jato noia.

²⁴ Papá, ja min ea meniabo jain ea ikí kainkoribi ebetan ikantinra, ea keenai. Jaskáaxon jabaonribi oinkanti kopí min ea menia koshi shinan, minra ea noia iki, nato nete joniamatianbi.

²⁵ Papa ochaomá, ja ea ikonhayamai jonibaonra mia onanyamakanke, ikaxbi enra mia onanke, ja nato nokon jonibaonribira onankanke, minbi raana ea joá.

²⁶ Enra jato onanmaa iki, tsoarin mia itan jawekeskarin mia ixon. Jatianra en jato onanmaboresai ja min ea noia shinanribi jato meran inon ixon, itan earibi jato meranbi iti kopí”, akin Jesussen orana iki.

18

Jesús yatankana

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Lc. 22.47-53)

¹ Jaskatibo yoyo iki senenyona pekáo, jatíbi jaonmea onanaiboyabi Jesús, ja Cedrón janeya tae baitai shitabaini keiba bokana iki. Kaax nokókana iki, jain iká iki westíora wai chike, jain Jesús jaonmea onannaiboya jikia iki.

² Jainpacho Jesussen jaonmea onanaiboyabi tsinkíkinai iketian, Judas jato yatanmaitonin moa onanna iká iki.

³ Jain ikanaibi Judas nokota iki westíora tsama sontároboya itan jawetii policiabo, ja Dios rabiti xobo koiranaiboya; ja *sacerdotebo betan *fariseobaon raana, jabaon kakin bokana iká iki, lamparinbo itan tirí joétai jawékibo.

⁴ Ikaxbi Jesussen moa jatíbi jaskara ikaibo onanna ixon, bechixon jato yokata iki: —¿Matonki tsoa benai? —akin.

⁵ Jatian jabaon yoikana iki: —Ja Nazarethainoa Jesús benai riki noa —akin. Jatian jato yoia iki: —Ea riki —akin. Jatian jan jato yatanmai Judas jain jato betan iká iki.

⁶ Jatian jato Jesussen “Ea riki”, akin aká, chitibainax maiki pakékana iki.

⁷ Jainxon jato yokáribia iki: —¿Matonki tsoa benai? —akin. Jatian yoikana iki: —Ja Nazarethainoa Jesús benai riki noa —akin.

⁸ Jaskáakana, Jesussen jato yoiribia iki: —Enra moa mato yoike ea riki akin. Ja ea benai beabo ixon, natobo jenekanwe ibátankanon boí —akin.

⁹ Jatora jaskáa iki, ja Jesussenbi yoia senennon ixon: “Ja nokon joni iti min imaabora, westíorabi eki koshii jenéyamakanke Papá”, iki iká.

¹⁰ Jatian Simón Pedron, jawen espada tsekataan, Malco janeya joni jawen mekayaokea pabíki xatenaana iki, ja iká iki *sacerdotebaon koshin yonoti.

¹¹ Jaskáaketian Jesussen Pedro yoia iki: —Ja min espada jakiribi jawen xaká meran niawe. Ja atikomabires jawéki nokon Papan ea shinanxona ikenra, en tenexon biresti jake —akin.

*Sacerdotebaon koshi Anássiba Jesús bokana
(Mt. 26.57-58; Mr. 14.53-54; Lc. 22.54)*

¹² Jainxon ja romano sontárobaon, jaton joni koshiaxon, itan ja judíobaon policiabaon moa Jesús yatankana iki yatanxon nexakana iki.

¹³ Jaskáaxon Anássibapari bokana iki. Ja Anás iká iki Caifásen rayos. Ja Caifás iká iki, *sacerdotebaon koshi, ja baritian imakana.

14 Ja Caifásribira iká iki, ja judío koshibo neskáakin jato yoiibata, jatonara jakon itiki jato kopi westíora jonibicho mawata ixon.

Jesús onanaxbi Pedro paranaa

(Mt. 26.69-70; Mr. 14.66-68; Lc. 22.55-57)

15 Simón Pedro betan wetsa Jesussen joniribi, ja Jesús bokanai chibani kabékona iki. Jatian ja *sacerdotebaon koshin, ja wetsa Jesussen joni moabi onanna iká iki. Jaskara kopí, xobo chicho ja joni jikia iki.

16 Ikaxbi Pedrobiribi jikiamai, jeman xepótiainbi baneta iki. Jaskara iketian ja wetsa *sacerdotebaon koshi onanna ikax, moa jikiaxbi pikoribia iki, jainxon ja xepóti koirannai ainbo yoia iki, jaskáakin yoia, jen ixon, Pedro jikimaa iki.

17 Jaskakenbi ja xepóti koirannai ainbaon Pedro neskáakin yokata iki: —¿Miaribimarin ja Jesussenmea onanai joni? —akin. Jaskáa Pedron yoia iki: —Eara jama iki —akin.

18 Jatian matsiribi iketian, ja yonokanaibo betan ja Dios rabiti xobo koirannai policiabo chii keteaax yooti charókana iká iki. Jatian Pedroribi jain jato betan iká iki, yooti chankata.

Caifásriba Jesús bokana

(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Lc. 22.66-71)

19 Jainxon, ja *sacerdotebaon koshin Jesús yokákin peoa iki, ja jaonmea onanaibokiriakin itan jan jato onanmaibokiriakin.

20 Jaskáa Jesussen yoia iki: —Jatíbi jonibo bebonmeaxa ea yoyo ipachoai, jatíbitianra jain tsinkíti xobonkoxonbo, jainoax ja Dios rabiti xobonkoxonbo ja jain judíobo tsinkitainkoxonbo

en jato onanmaa iki; jaskara ikaxa westíoraibi ea joneshoko yoyo ikama iki.

²¹ ¿Jatian jaweatiki min ea yokatai? Ja nokon joi en yoiaitian ninkatabokaya jato yokáwe, abákanon jabaon yoikin, ja ea yoyo ikabo, jabaonra onankanke en jato yoiaho —akin aká iki.

²² Jatian Jesussen jato jaskáaketian, Dios rabiti xobo koirannai westíora polician Jesús tantash aka iki, jaskáaxon yoia iki: —¿Jaweatiki min jaskáakin ja *sacerdotebaon koshi kewinai? —akin.

²³ Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ea jakonmai yoyo iketian ea yoiwe, jawe jakonmaki en yoia ixon, jatian ja en yoiaho ikon iketianki ¿Jaweati min ea tantash aka? —akin.

²⁴ Jainxon Anássen, nexamaxon jato bomaa iki, ja sacerdotebaon koshi Caifássiba.

Jesús onanaxbi jakiribi Pedro paranaa
(Mt. 26.71-75; Mr. 14.69-72; Lc. 22.58-62)

²⁵ Jatian Simón Pedro yotipari jain chii kexa nia iká iki. Jainoa yokáribikana iki: —¿Miaribimarin ja Jesussenmea onanai? —akin. Jatian Pedro paranai neskata iki: —Eara jaama iki —iki.

²⁶ Jainxon ja *sacerdotebaon koshin yonotinin yokáribia iki, ja Pedron paxtewana jonin rarebaon: —¿Miamaki ja wai ikain Jesús betan en oinyamawana? —akin.

²⁷ Jaskáa jakiribi Pedron paranaa iki, jaskatiantianbi atapabene keota iki.

Pilaton Jesús yokata
(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Lc. 23.1-5)

²⁸ Jatianra ja Caifássen xobonkonkia, yamékirishoko ja romanobaon apo jain iká

xobonko, Jesús boribakana iki, jatianra judíobo ja xobonko weiyamakana iki, ja jaton esekan yoiai keskati jakonma banénaketian, jatianra ja *Pascua yamé moa jawékiatikoma ikanti ikana iki.

²⁹ Jaskara kopí, Pilato jawen xobo meranoax pikota iki, pikóxon jato neskáakin yokata iki: —¿Jawekeska jakonma aká kopíki nato joni maton jaskai? —akin.

³⁰ Jatian jabaon yoia iki: —Retemisma ike-tianra, nato joni non mia bexon meniamakeanke —akin.

³¹ Jaskáakana, Pilaton jato yoia iki: —Matonbikaya boxon, jawen aká jawékibo yoixontankanwe, ja maton esé meran, yoiai keskáakin —akin. Jato jaskáa, judíobaon yoiribikana iki: —Noa judíobaonra non ati atipanyamake, tsoabi jaskáakin retekin —akin.

³² Jaskataxa senena iki, jaskaraton mawáti ixon moabi Jesussen jato yoipachoi.

³³ Jatian Pilato jakiribi, jain já iká xobonko jikiribia iki, jainxon Jesús kenaa iki kaketian neskáakin yokata iki: —¿Miarin ja judío jonibaon Apo? —akin.

³⁴ Jaskáa, Jesussen yoia iki: —¿Minbi shinanxonki akai min ea jaskáakin? o ¿Wetsabaon mia ekiriakin yoiaki min ea jaskáai? —akin.

³⁵ Jatian Pilaton yoia iki: —¿Eaki judío iki? Ja min kaibobo, itan ja *sacerdotebaon koshiabaonra ake mia eiba bekin ¿Jawekeska jawéki min akárin? —akin.

³⁶ Jatian Jesussen yoia iki: —Eara nato netemea apobo keskáama iki, ea nato netemea apo ikenra, nokon jonibo eon paranan ikí reteanankeanke ea

judío koshibaon yatantima kopí. Ikaxbi eara nato netemea apoma iki —akin jato aká iki.

³⁷Jaskáa Pilaton yokata iki: —¿Jaskara ikaxki mia apo iki? —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Minra yoike, ea apo. Eara nato neten pikotax joá iki, ja ikon joi jato onanmati kopí. Jatian jatíbi ja nokon ikon join yoiai keskati jabaonra ea ninkaxonai —akin.

³⁸Jatian Pilaton yokata iki: —¿Jatian jawerin ja ikon joi? —akin.

Jesús retekanti yoikana

(Mt. 27.15-31; Mr. 15.6-20; Lc. 23.13-25)

Jaskáakin yokata pekáo, Pilato xobo meranoax pikoribia iki, ja judío joni koshibo yoyo aki. Pikóxon, jato yoia iki. —Jawe jakonma nato jonin akára yamake.

³⁹Ja maton axé riki, *Pascua fiestatiibi westíora preso en mato pikoxonti. ¿Ja judíobaon Apo en pikoxontinki mato keenai? —akin.

⁴⁰Jato jaskáa, jatíbi neskati saa iribakana iki: —¡Min noa já pikoxontinra noa keenyamai! ¡Barrabaskaya noa pikoxonwe! —iki. Ja Barrabás iká iki retemis itan yometso joni.

19

¹Jaskákanketian, Pilaton jawen sontárobo Jesús rishkimaa iki.

²Jatianra ja sontárobaon moxabires maiti axon, Jesús maimakana iki. Jaskáaxon jan perakooti joshin yame chopa sawemakana iki.

³Jaskaaxa pataxbainaxbo neskáakana iki: —¡Judíobaon Apo jabanon! —ikibo. Jaskáaxon tantash abokana iki.

⁴ Jainoax Pilato jakiribi pikoribia iki. Pikóxon, jato yoia iki neskáakin: —Oinkanwe, nenora en beke, jaskáaxon maton onanti kopi, jan jawe jakonma jawékibi akáma —akin.

⁵ Jaskatax Jesús pikota iki, moxa maiti maiya, itan jan perakooti joshin yame chopa sawe-makanayabi. Pikoxon, Pilaton jato neskáakin yoia iki: —¡Nato riki ja joni! —akin.

⁶ Jato jaskáa, ja *sacerdotebaon koshiboyabi policiabo, ja oinnax neskati saa ikana iki: —¡Korosen awé! ¡Korosen awé! —iki. Jaskakanaitian, Pilaton jato yoia iki: —Jaskara iketian, maton-bikaya korosen atankanwe. En jato korosen amati ikaxbira en oinna jawe jakonmabi akáma iki —akin.

⁷ Jato jaskáa, judío koshibaon yoikana iki: —Nonara jake westíora esé, ja esé meran jaskáakin yoiaitianra ja joni mawáti jake, eara Diossen Bake iki ikai kopí —akin.

⁸ Jaskati yoyo ikanaitian ninkatax bebonbires Pilato raketa iki;

⁹ Jaskáaxon, Pilaton jakiribi, já jain iká xobo meran Jesús ioribia iki. Boxon yokáribia iki neskáakin: —¿Miaki jaweranoa iki? —akin. Jaskáabi, Jesussen jawe joibi yoiamaa iki.

¹⁰ Jaskáabi, jawebi yoyo iamaitian Pilaton yoia iki: —¿Jaweatiki min ea jawe joibi yoiamai? ¿Minki onanyamaa ea joni koshi? Ea keenxonra, en mia pikoti atipanke. Ea keenxonribira en mia jato korosen amati iki —akin.

¹¹ Jaskáa Jesussen yoia iki: —Ea jaskáatira mia jawe koshimabobi ikeanke, Diossen mia jaskara imaama ikax, jaskara iken ja korosen akannon

ixon mia ea meniakayara mia iká bebonbires ochake —akin.

¹² Jaskáatianbi, Pilaton moa jaskáaxon Jesús pikoti benaa iki. Ikaxbi judíobo saa ikana iki: — ¡Nato pikoaxa, ja icha mai iboaa apo betan kikini raenanaima mia ikai! Wetsaxbires eara apo iki ikaira, icha mai iboaa apon rawí banetai —iki.

¹³ Jaskákanai ninkáxon, Pilaton jato Jesús jemaori pikomaa iki. Jaskáakin pikomaax, ja jainxon joi benxoai yakátinin Pilato yakata iki, ja makanbires aká keyá tapo keska ikain. Ja tapo keskatonin jane iká iki judíobaon join aká Gabatá, ja iki empedrado iki iká.

¹⁴ Jatian iká iki *Pascua fiesta ikámapari, moa bariapanaitian. Jatian Pilaton judío koshibo yoia iki: — ¡Nato riki maton apo! —akin.

¹⁵ Jato jaskáa, saa ikana iki neskati: — ¡Korosen metasti riki! ¡Korosen metasti riki, ibanon mawati iki! — ikibo. Jaskákanaitian, Pilaton jato yokata iki: — ¿Enki atiki maton apo korosen akin? —akin. Jato jaskáa, ja *sacerdotebaon koshibaon yoikana iki: — Ja icha mai iboaa romamea apoyabichoresiki noa. Wetsa non apora yamake —akin.

¹⁶ Jaskáakana, Jesús korosen atankannon ixon, Pilaton jato menia iki. Jatianra jabaon moa bokana iki.

Jesús korosen akana

(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Lc. 23.26-43)

¹⁷ Jaskáakin bokin, jabi koros iamaxon, Jesús bomakana iki, “Mapo xao manan”, akanainko (Ja iki judíobaon join aká Gólgota).

18 Jain nokóxon, korosen akana iki. Jatian rabé yometsoribi ja betanbi okenbekonbi korosen akana iki, jatian Jesús iká iki naponbekon.

19 Jatian Pilaton jato tablanin wishamaxon já manaon jato tasamaa iká iki neskata: “Nazarethainoa Jesús, judíobaon Apo”, iki iká.

20 Jatianra icha judíobaon ja wishá yoyo akana iki, ja Jesús korosen akana, jema ochoma iketian oinni boxon, ja wishá iká iki, judíobaon join, romanobaon join, itan griego join akana.

21 Jakopira ja *sacerdotebaon Pilato yoikana iki: —Judíobaon apo akin wishayamawe ‘Ja judíobaon Apo iki ikai’, akinkaya wishawe —akin.

22 Ikaxbi Pilaton jato yoia iki: —En moa wishaa ikaxa, moa aká iki —akin.

23 Moa Jesús korosen axon, ja chosko sontárobaon westíoraxonbo jawen chopabo bipakekana iki. Jainxon, ja tari sawetiribi bikana iki, ja iká iki kexéoma, bochikixonbi namaankiriakin timáa chopa.

24 Jaskara iketian, sontárobo jatobires yoyo ikana iki: —Nato noshitima riki, jaweratonmein biai ixonkaya onannoxon *suerte anon akanwe —iki. Jaskataxa Diossen joi meran neskáakin Wishakani senena iki: “Nokon chopabora bipakenoxikanai, ja nokon perakootira, tsonmein bitiki ixon, *suerte anoxikanai”, iki iká. Jatianra jaskáakin ja sontárobaon akana iki.

25 Jatian jain Jesús korosen akana naman iká iki Jesussen tita, jawen titan wetsa jainoaxibi iká iki ja Cleofásen awin María betan María *Magdalena.

²⁶ Jatian jainxonra, Jesussen oinna iki, jawen tita betan ja kikin hakin jan noia jaonmea onanai joni. Jatianra jawen tita neskaa iki: —Ainbó, ja riki min bake —akin.

²⁷ Jainxon, ja jaonmea onanai yoia iki: —Ja riki min tita —akin. Jatian janra moa jawen xobonko boá iki.

Jesús mawata

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Lc. 23.44-49)

²⁸ Jato jaskáa pekáo Jesussen moa onanna iki jatíbi moa senena. Jaskatax ja Diossen kirika meran wishaa senennon ikax, neskatí yoyo ika iki: —Eara nomiai —iki.

²⁹ Jainra vino pae bochoya chomoshoko yakata iká iki. Jatian ja *esponja bixon, ja vino pokokana iki, jaskáaxon ja *hisopo jiwishoko ponyaman maostankana iki, jaskáaxon boxon Jesús ketax-nankana iki.

³⁰ Jatianra ja vino pae Jesussen tsitsia iki. Jainoaxa neskata iki: —Jatíbira moa senenke —iki. Jaskatax beókainax moa mawata iki.

Sontáronin Jesús pishpachiain chachia

³¹ Jatian iká iki moa *Pascua ikaitian benxokaakanai, jaskara iketianra ja judíobo keenyamakana iki, ja tantiti netenbi yorabo korosenbi imatinin, ja tantiti nete moa ipachoi bebonbires, mekéti nete ikai iketian. Jaskara kopíra Pilato yoikana iki, ja korosen akana yorabo kishi sekeanan, sontárobaon korosenmea pakexon miinkanon ixon.

³² Jaskáakin yoikana, Pilaton jawen sontárobo yoia iki, jato jaskáa boxon ja rekenainoa korosen ikápari kishi sekenankana iki. Jainxon ja

Jesús patax iká wetsa korosen ikáribi, kishi sekenankana iki.

³³ Jaskáaxon Jesússibi anoxon oinkanabi, iká iki moa mawata, jaskara kopí jares kishi sekenanyamakana iki.

³⁴ Jaskara ikenbi westíora sontáronin pishpachiaín kini itiakin chachia iki, yami kenshon. Jaskáatianbi jimi betan onpax jawen pishpachiaínoax jokona iki.

³⁵ Jatíbi neskarabo riki, jan oinnaton yoia, jatian jan yoiaibo riki ikon, janra onanke ikon yoiai, matonribi ikonhakanon ixon.

³⁶ Nato jawékibora winota iki, ja kirika meran Wishakani senennon ikax: “Jawen xaora westíorabi sekenanyamanoxikanai”, iki iká.*

³⁷ Jatian wetsanko ja kirika meranribi ikai neskati: “Jain chachikanainkora oinnoxikanai”, iki.†

Jesussen yora miinkana

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Lc. 23.50-56)

³⁸ Jaskáakana pekáo, ja Arimatea jemankonia Josekan, Jesussen yora bonoxon, Pilato yokata iki. Ja Joséra iká iki, joni koshiboki rakékin jonéshoko Jesús chibanai; jatian Pilaton, boti yoia, kaxon ja yora Josekan boá iki.

³⁹ Jatian Nicodemoribi jain iká iki, ja yamé Jesús betan yoyo iki kayantana. Jan boá iká iki, *mirra beponya áloe ininti meskoxon ja iká iki kimisha chonka kilobira.

* 19:36 Sal. 34.20 † 19:37 Zac. 12.10

⁴⁰ Jaskáaxon, ja rabéxonbi Jesussen yora bokana iki, boxon chopan rakawaxon, ja bokana inintin-inbo ayonkana iki, jayá kini meran anoxon, ja judíobaon axébiribi jaskara iketian.

⁴¹ Jatian jain Jesús korosen akanainko iká iki westíora wai, jain iká iki bená kini, tsoabi mi-inkanamapari.

⁴² Jain Jesussen yora miinkana iki; ja kini ochómatani iketian, itan ja judíobaon tantiti neribi moa peokootaitian.

20

Jesús jiria

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Lc. 24.1-12)

¹ Jatian ja reken nete semana peokootaitian yamékirishoko, Magdalainoa María kaa iki, jain Jesussen yora niaibakana kininko. Kaxon oinna iká iki jan xepoibakana makan xewerankana.

² Jaskara oinnax, ishtoi jakiribi banekainribia iki, ja Simón Pedro betan ja akonbireskin Jesussen noia joni ikainko. Kaxon jato yoia iki: — Kininkoniara non Ibon yora bokana, moa yama ike, itan nonra onanyamake jawerano akanara ibirai —akin.

³ Jato jaskáa, Pedro betan ja wetsa jaonmea onanai ja kini oinni bokana iki.

⁴ Jaskatax, ja rabekaxbi ishtobekona iki, ikaxbi wetsa japari, Pedro mawinbainax kininko nokota iki.

⁵ Kaax nokóxon beokainxon kini chicho oinna iká iki, chopabobichores ikaxbi jikiamaa iki.

⁶ Jatian Simón Pedro chiní nokotaxbi, ja japari nokota rawinbainax jikikaina iki, kaxon jan oinna chopabobichoresibi jain tsamata iká iki.

⁷ Jainoax jan Jesussen mapo kawaibakana ani chopa ja wetsa chopabo betan jainbicho iamaa iki, jakonshamankin kátaxon janbiribishoko tsamana.

⁸ Jainoax ja japari nokota Jesussenmea onanai jikishokoa iki, jikixon janbiribi oinxon ikonhaa iki.

⁹ Ikaxbi já jiriti iki iká, Wishá meran yoiai onanyamaparikana iká ika.

¹⁰ Jaskara oinnax, ja jaonmea onanai rabé moa jaton xobonko bokana iki.

*Magdalainoa Maríaki Jesús pikota
(Mr. 16.9-11)*

¹¹ Jatian moa bokankebi Maríabiribi ja kini xemakayainbi banetax wini winia iki, wini winiibi ja chichó oinnox beota iki.

¹² Naiskin meraa iki rabé ángel joxo chopa saweya, jain Jesussen yora aibakanainko yakábekona, wetsa iká iki jaki mapo ibatakiri yakata wetsabiribi tae ibatakiri.

¹³ Jatian ja ángelbaon yokákana iki: —Ainbó ¿Jaweakiki mia winiai? —akin. Jaskáakana jan yoia iki: —Nokon Ibon yorara bokanke; jawerano akanara ibirai, en onanyamake —akin.

¹⁴ Jaskataan an bechiakekainkin Jesús jain nia meraa iki, ikaxbi jarin ixon onanyamaa iki.

¹⁵ Jainoa Jesussen yokata iki: —¿Ainbó, Jaweakiki mia winiai? ¿Tsoa benairin mia? —akin. Jaskáara, ja wai koirannai jonira ibirai ixonres neskaakin yoia iki: —Ibó, min boá ixon

ea yoiwe, jawerano min akárin en benatanon —akin.

¹⁶ Jatian Jesussen aká iki: —¡María! —akin. Jaskáa bechiakekainxon judíobaon join aká iki: —¡Rabuni! —akin (Ja iki “Maestró”, iki iká).

¹⁷ Jaskáaketian Jesussen yoia iki neskáakin: —Ea jenewe, eara nokon Papaiba jabetan ikí kaama-pari iki. Ikaxbi ja nokon wetsaboiba katanwe, kaxon jato yoitanwe, ea nokon Papaiba kaai, ja maton Paparibi ja nokon Dios, itan maton Diosribi —akin.

¹⁸ Jaskáa, ja Magdalainoa María kaa iki, ja jaonmea onanaiboiba, kaxon jato yoia iki, ja Ibora en oinbeirana itan jan yoia joiboribi.

Jaonmea onanaiboki Jesús pikota

(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Lc. 24.36-49)

¹⁹ Ja semana peokoota reken nete iibaitai yamébi, Jesussenmea onannaibo westíora xobonko tsinkíkana iki, ja judío koshiboki raketi, jatian ja xobo iká iki xepó. Jaskákin xobo xepokana ikenbi, Jesús jatoki jikia iki, jikiax jato napon nixon jato saludana iki neskáakin: —¡Mato jakonbires Dios betan ibanon! —akin.

²⁰ Jaskáakin jato yoitaanan, jain metásibakana kini jato oinmaa iki, jainxon jawen pishpachiain chachiibakana kiniribi jato oinmaa iki. Jatian jabo non Ibo oinnax ikonbiresi rarokana iki.

²¹ Jainxon Jesussen jato yoiribia iki: —¡Jakonbires Dios betan ikanwe! Ja nokon Papan ea raana keskáribiakinra enribi mato raanai —akin.

²² Jaskataanán jatoki xoon ataanán jato yoia iki: —Ja Diossen Shinan bikanwe.

²³ Tsoaboki ja jaton ocha akábo maton shinanxonnyamai, jabora Diossenribi jaton ocha akábo shinanxontima iki. Jatian tsoaboki ja jaton ocha akábo maton shinanxonresai, jabora Diossenribi ja ochabo jato shinanxonresti iki —akin.

Ibo jiria Tomassen oinna

²⁴ Jatian jatoki Jesús pikonontian, Tomás, ja Rabébaon akin akanai, ja chonka rabéainkonia ikaxbi, jato betan jain yama iká iki.

²⁵ Jatian moa jocketian ja wetsa jaonmea onanaibaon yoikana iki: —Nonra non Ibo oinke —akin. Ikaxbi Tomassen jato neskaa iki: —Ja mekenhai clavo kini oinyamaxon, ja kinin nokon metoti niyamaxon, itan jawen pishpachiain nokon meken niyamaxonra en mato ikonhati atipanyamake —akin.

²⁶ Jainoax posaka nete winota pekáo, jatíbi ja Jesussenmea onannaibo, jakiribi tsinkíkana iki, ja xobo meran. Jatian Tomás moa jato betan iká iki. Moa xepóti xepokana ikenbi Jesús jatoki jikiribiax jato xaran nia iki, jain nixon jato saludanribia iki neskáakin: —¡Mato jakonbires Dios betan ibanon! —akin.

²⁷ Jaskáakin jato saludantaanan Tomás yoia iki: —Min metoti nokon meken kinin niawe, jainxon ja min mekenribi nokon pishpachiain niawe, ikonhayamai iamawe, ¡ikonhakayawe! —akin.

²⁸ Jaskáa Tomassen yoia iki: —¡Nokon Ibó itan nokon Dios! —akin.

²⁹ Jaskataitian Jesussen yoia iki: —¿Neskáakin ea oinxonpariki ea min ikonhaa? Diossenra

raroshaman imai ja oinxonmabi ea ikonhaibo —
akin.

Jaskara kopí nato kirika wishaa

³⁰ Ja jaonmea onanaibaon oinnonbira ichabire-
sakin Jesussen ja oinxon onanti ratétibo aká
iki. Ikaxbira nato kirika meran jatíbishaman
wishaama iki.

³¹ Ikaxbi jatíbi nato kirika meran wishaabo riki,
Jesús riki Cristo, ja Diossen Bake ixon, já ikonhaax
jaki koshiax jakanti kopí aká.

21

Ja kanchis jaonmea onanaiboki Jesús pikota

¹ Jaskata pekáo, jakiribi jaonmea onanaiboki
Jesús pikóribia iki, ja Tiberia ani ian kexá
iikanaitian. Neskátira jatoki pikota iki:

² Jain ikana iki natotii, Simón Pedro, Tomás, ja
Rabébaon akin akanai, Natanael, ja iká iki Galilea
main iká Caná jemankonia, jainoax ikana iki,
ja Zebedeon bakebo itan jawen wetsa Santiago,
jainoaxibi ikana iki wetsa rabé ja Jesussenmea
onanairibi.

³ Jainxon Simón Pedron jato yoia iki: —Eara piti
benai kaai —akin. Jato jaskáa jabaon yoikana iki:
—Noa miibetan kabánon —akin. Jaskatax boten
nanekana iki, boxon yamé rikanshinkinbi jawebi
biamakana iki.

⁴ Jaskati moa nete xabataishoko Jesús jato
ikana ochóma ian kexa pikota iki, ikaxbi jaonmea
onanaibaon jarin ixon, onanyamakana iki.

⁵ Jainxon Jesussen jato yokata iki: —Bakebó,
matonki yapa biamaa —akin. Jatian jabaon
yoikana iki: —Jawebira non biamake —akin.

⁶ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja maton bote mekayao ja ani rika nepókanwe, jatianra maton bitiki —akin. Jato jaskáa ja ani rika nepókana iki, nepóxon moa nebíti atipanyamakana iki ichayora yapa iketian.

⁷ Jatian ja Jesussen noia jonin, Pedro yoia iki: —¡Non Ibo riki! —akin. Jaskáakin ja Ibo riki iki ikai ninkatatianbira, ja jopeta chopa ishton sawetaanan jene tsakabaini Pedro nonoi kaa iki.

⁸ Jatian jatíribobiribi botenbi bokana iki, ja yapa ichaya ani rika niniboi. Ja napomeax mashiki nokóti iká iki westíora pacha metrores jawen ochó.

⁹ Boxon mapéxon oinkana iká iki, chii ketéaxon westíora yapa betan pan xoikin berakana.

¹⁰ Jatian Jesussen jato yoia iki: —Ja maton bea yapa jawetii bekanwe —akin.

¹¹ Jatian Simón Pedron, boten nanexon ja yapaya rika mashin mapémakin ninia iki, jatíriboyaxon. Ja yapa anibo bikana iká iki, westíora pacha pichika chonka kimisha. Ichayora yapa ixonbi rika noshiamaa iká iki.

¹² Jainxon Jesussen jato yoia iki: —Bemenkanwe jawékiai —akin. Jato jaskáakenbi jaonmea onanaibaon tsontanibi, tsoarin ixon yokáyamaa iki, ja non Ibo iketian onanxon.

¹³ Jato jaskáa bekanketian, panyabi yapa xoi bixon jato menipakea iki.

¹⁴ Natora iká iki, ja kimisha itin jaonmea onanaiboki Jesús pikota ja mawatax jiria pekáo.

Simón Pedro betan Jesús yoyo ika

15 Jatian moa pikin senenhakanketian, Jesussen Pedro yokata iki: —¿Ja nato jatíribi eonmea onanaibaon ea noia bebonbiresi, min ea noia Jonassen bake Simón? —akin. Jaskáa yoia iki: —Jaskara riki Ibó, minra onanke, en mia noia —akin. Jatian Jesussen yoia iki: —Jaskáakin ea noia ixon, ja ovejabo atin jakonhakin nokon jonibo ea koiranxonhananbi ea jato axeaxonwe —akin.

16 Jainxon yokáribia iki: —¿Minki ea noia Jonassen bake Simón? —akin. Jatian yoia iki: —Jaskara riki Ibó, minra onanke en mia noia —akin. Jatian Jesussen aríbaa iki: —Jaskara ixon ovejabo atin, nokon jonibo koiranxon ea jato ikinxonwe —akin.

17 Jainxon jawen kimisha itin yokáribia iki: —¿Minki ea noia Jonassen bake Simón? —akin. Jatian moa kimishaakinhora, janki noia akin yokata, moa Pedro onisa iki, jaskáaxon yoia iki: —Minra jatíbi onanke Ibó, minra onanke en mia noia —akin. Jaskáa Jesussen yoia iki: —Jaskara ixon nokon jonibo koiranhananbi ea jato ikinxonwe jainxon ea jato onanmaxonribiwe.

18 Ikonshamanra en mia yoiai, ja mia bakeranon inontianra min akátiai min keena keskábo sawekin, min keenainkobobiribi kanoxon. Ikaxbi moa yosi ixonra mia bokanon ixon, min jato meken sananxonoxiki, jatianra wetsan chopasawemaxon, min keenmaori mia ionoxikanai —akin aká iki.

19 Neskáakin yoixonra, Jesussen onanmai iká iki, jawekeskaxonki Pedron mawákin Diossen atipana koshi jato onanmai kaai ixon, jaskáa pekáo yoia iki: —¡Ea chibanwe! —akin.

Ja ayorakin Jesusen já noia jaonmea onanai

²⁰ Jatian banékin ja pekao joaitian Pedron meraa iki, ja Jesusen kikin hakin noia joni. Ja joni iká iki Jesús betan pikánontian, “Ibó, ¿Tsoarin ja jakonhai keská iikinbi mia jan jakonmaati?” akin Jesús patax ixon aibata.

²¹ Jaskáakin ja oinxon, Pedron Jesús yokata iki: —Ibó, ¿Jatian nato jonibiribiki jawekeska winoti kaai? —akin.

²² Jaskáa Jesusen yoia iki: —Ea joribai kaman, já jarestinin ea keenketianki, ¿Jawe min ointi ja? Minbiribikaya ea chibanwe —akin.

²³ Jaskáakin Jesusen Pedro yoia joira, ja joi akaibaon yoikana iki, ja joni jawetianbi mawátima yoia iká. Ikaxbi mawátima yoikin Jesusen akáma iká iki, jan yoia iká iki, ea joribai kaman já jarestinin ea keenketianki ¿Min jawen ointi ja? akin akáres.

²⁴ Ja nato jaonmea onanai riki, janbi oinna ixon ja nato jawékibo yoikin wishaabo, jaskara ixonra non onanke jan yoiaibo riki ikon ixon.

²⁵ Jarake icha wetsa jawékiboribi Jesusen akábo. Jaskara ikenbira jatíbishaman nato kirika meran jabo wishaama iki. Ja jatíbishaman rebestankin westíora westíorabo wishaara, kikinbires icha kirika nato neten pikóti iki.

**Diossen joi jatíxonbi onanti joi
New Testament and Shorter Old Testament in
Shipibo-Conibo (PE:shp:Shipibo-Conibo)**

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Shipibo-Conibo

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Shipibo-Conibo [shp], Peru

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Shorter Old Testament

in Shipibo-Conibo

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d8a74a56-9842-52e4-b16b-5bcd977f89b